

CULTURA – CANDELA NEAMULUI

Dentitatea națională se păstrează prin cultură, cultura fiind ogorul unde cresc florile unui neam.
 Astăzi, cultura română este supusă efectului globalizării și, în loc să fie în progres, mai mult asimilează curente și idei din exterior.

Am putea afirma că avem de-a face cu o agresiune culturală externă care, nu întotdeauna, este și de calitate și nu promovează idei de o înaltă ținută morală.

Se pune însă întrebarea: până unde o cultură poate primi și elemente din exteriorul său?

Dacă nu vom reactiva izvoarele culturii românești, riscăm să devenim doar o populație care trăiește într-o regiune din sud-estul Europei.

Marile bătălii nu s-au dat pe câmpurile de luptă, ci în conștiința unui om și a unei națiuni.

Astăzi, suntem obișnuiți să analizăm mai mult efectele și acțiunile militare ale unor state împotriva altora, neglijând faptul că bătăliile din spațiul cultural, de multe ori, au, pe termen mediu și lung, efecte devastatoare asupra unei nații, efecte mai mari decât ale unei însângerate bătălii.

Va domina lumea cine va câștiga marea bătălie culturală.

Ea nu ia prizonieri, ci domină conștiințe.

Efectele unor asemenea bătălii se pot vedea și azi; sunt țări și popoare care sunt acum un deșert cultural.

Cultura este mințea unui neam.

Avem, ca nație, atâta mințe câtă cultură avem.

În spațiul mental al unui neam se plămădește viitorul lui.

În cultură se ascund marile taine ale unui neam.

Taina neamului nostru este sfântă deoarece creștinismul a sfințit mințea și cultura neamului nostru.

O parte din taina lumii este tezurizată în cultura noastră românească.

Avem datoria morală de a păstra acest tezaur pentru că face parte din tezaurul universal al omenirii.

Cultura română este și ea o stea din constelația culturii universale.

S-a studiat până azi prea puțin despre influența culturii care s-a plămădit pe pământul nostru, asupra altor culturi vecine.

Aici a fost un izvor de cultură care s-a revărsat ca un râu peste spațiul european.

Oare, în zadar au încărunit munții noștri?!

Înainte de a scrie, strămoșii noștri și-au zidit munții și i-au zidit pentru veșnicie.

Memoria munților păstrează o parte din taina poporului nostru român.

Dimensiunea culturii române are o amplitudine cosmică și aceasta a dovedit-o însuși țăranul român.

El și-a construit casă cu pridvor, de unde, niciodată, nu s-a exclus din universul astral, nu s-a exclus din comuniunea Luceafărului sau a Carului Mare.

Țăranul român și-a construit pe bolta cerului un car din stele.

El a fost permanent în dialog cu Lumina din univers.

El întreba stelele când să pună plugul în brazdă și când să arunce viața sub brazdă.

Prin brațul țăranului român, Dumnezeu Și-a continuat actul de creație și a revărsat pe mai departe darul vieții.

Din pridvorul casei sale, românul n-a dialogat doar cu stelele, ci și cu Cel Care le-a semănat pe albastrul ogor al cerului.

Dumnezeu seamănă stele în cer, iar pe pământ l-a lăsat pe om, în locul Lui, să semene bobul de grâu.

Eminescu merge pe urmele înaintașilor săi și continuă acest dialog cu stelele din albastrul infinit al cerului.

Pentru el, Luceafărul este blând, este personajul astral cu care poartă un dialog ca între doi vecini și astfel îl integrează pe român în universalitate.

Cultura română nu este un adaos la cultura universală, ci este parte integrantă, păstrând în ea marile adevăruri: de unde am venit și spre ce spații siderale ne îndreptăm.

Azi ne întrebăm: Încotro, cultură? Vrei să te stingi?!

Suntem noi, cei de azi, groparii luminii neamului nostru?!

Cultura s-a plămădit pe altarul vieții. Cei ce iubesc cultura, iubesc viața.

Românul se întrista când plângeau stelele, el le cheama la nunta sa. La nunta românului luau parte și stelele: „Că la nunta mea a căzut o stea”.

Iată în ce comuniune cosmică trăia românul odinioară!

Nunta românului era o nuntă cu stele.

Casa românului era împodobită cu stele, cununa casei românului era împletită din stele și tot ele îi arătau cărarea spre Creator.

Cărarea către Adevăr este presărată cu stele.

Până mai ieri, veneau stelele la noi, iar azi, dorim să ajungem la ele și constatăm că nu-i cu puțință, pentru că s-au înstrăinat de noi.

O cultură fără luceferi se afundă în adânc și așa se trage cortina ultimului act din ființa unui neam.

Toți cei ce astăzi suntem chemați la lucrarea minții neamului, avem sacra datorie de a face tot ce ne stă în puțință ca o picătură din sudoarea minții noastre s-o punem în candela culturii, ca aceasta să rămână întru dăinuirea neamului nostru românesc.

† Ioan
 al Banatului,
 de profesie român

Foaia Arhiepiscopiei Aradului

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

30 DE ANI DE ARHIPĂSTORIRE LA ARAD

Clerul și credincioșii Arhiepiscopiei Aradului s-au aflat marți, 2 decembrie, la ceas aniversar, întrucât Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei împlinește 30 de ani de la întronizarea ca Episcop al Eparhiei Aradului, Ienopolei și Hălmagiului. Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a săvârșit Sfânta Liturghie în Catedrala Veche din Arad, catedrală în care a fost instalat ca episcop al Aradului la 2 decembrie 1984, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Timotei, este cel de-al 23-lea ierarh în fruntea trisecularei Eparhiei Ortodoxe a Aradului, dintre care cinci, împliniți la 28 noiembrie, ca cel dintâi Arhiepiscop al Aradului.

După Sfânta Liturghie, în sediul Magazinului Diecezana, în prezența ostenitorilor de la Centrul eparhial, a dascălilor de la școlile teologice arădene, a părinților protopopi, a monahilor și monahiilor din mănăstirile arădene, a numeroși

preoți și credincioși din tot cuprinsul eparhiei, au fost organizate mai multe evenimente de suflet, și anume: lansarea Volumului Omagial „Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu – 30 de ani de arhipăstorie la Arad (1984-2014)”, apărut la Editura Arhiepiscopiei Aradului și coordonat de părintele protos. Dr. Iustin Popovici, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Aradului; expoziție de fotografii, organizată cu sprijinul domnului prof. univ. dr.

au avut loc o recepție aniversară, la care au participat reprezentanți ai oficialităților județene și locale, clerici și credincioși din întreaga eparhie.

În numele Permanenței Consiliului eparhial și al ostenitorilor de la Centrul eparhial, a rostit cuvânt de felicitare părintele Mihai-Octavian Blaj, consilierul economic al Arhiepiscopiei, căruia i-au urmat domnul prof. univ. dr. Aurel Ardelean, președintele Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad; părintele prof.univ. dr. Ioan Tulcan, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”; domnul Simion Jarko, președintele comunității sârbești din Arad; părintele Iacob Bupte, fost vicar administrativ.

Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a ținut un cuvânt de învățătură la finalul manifestării, în care a mulțumit tuturor celor care s-au ostenit pentru organizarea acestui eveniment și tuturor celor care i-au transmis mesaje personal sau prin delegați.

Aurel Ardelean, președintele Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad; un scurt concert de colinde susținut de Corala preoților din Arhiepiscopia Aradului, dirijat de părintele arhid. Tiberiu Ardelean.

Despre Volumul omagial au vorbit, prin cuvinte alese, părintele arhim. dr. Teofan Mada, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Aradului și părintele protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural.

La orele amiezii, la reședința arhiepiscopală

„O, CE VESTE MINUNATĂ!” Ediția A VI-A

Liceul Tehnologic Sântana a organizat, în parteneriat cu Arhiepiscopia Aradului, Inspectoratul Școlar Județean Arad și Primăria orașului Sântana, a șasea ediție a Concursului „O, ce veste minunată!”, concurs cuprins în Calendarul Activităților Educative ale MEN.

Concursul s-a adresat preșcolarilor și elevilor din ciclul primar din întreaga țară. Secțiunea I: artă plastică (pictură, felicitări, ornamente de Crăciun, icoane). Secțiunea II: creații literare în proză sau în versuri (clasele I-IV). Secțiunea III: Simpozion interjudețean „O, ce veste minunată!” – referate, comunicări științifice, proiecte didactice, serbări. Secțiunea IV: Colinde de Crăciun – concurs.

Mulțumim Întâistătorului Arhiepiscopiei Aradului, dr. Timotei Seviciu, pentru arhierescă binecuvântare acordată pentru desfășurarea acestei activități, Înaltpreacuviosului părinte dr. Iustin Popovici pentru că ne-a onorat cu prezența și pentru cuvântul de învățătură rostit cu acest prilej, Primăriei pentru spațiul alocat, precum și tuturor cadrelor didactice și copiilor din întreaga țară, pentru munca depusă în realizarea lucrărilor.

La finalul concursului, părintele Iustin Popovici, ajutat de câțiva elevi seminariști, au împărțit câtorva sute de copii participanți, iconițe din partea Arhiepiscopiei Aradului.

Organizatori concurs: Cornelia Pamfiloiu, Lucia Pelinari, Nicoleta Rotar, Monica Nadiu.

Foaia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Am fost amenințat cu închisoarea pentru că am schimbat o cruce veche cu una nouă în centrul comunei

Pr. Romulus POPOVICIU

Ne-am îndreptat către discuția cu preotul Romulus Popoviciu la îndemnul doamnei primar, Magdalena Ciurea. Nu s-a înșelat nicio clipă, atunci când ne-a spus că este un izvor de povești duhovnicești. Un glas și o diplomatie dumnezeiască ne-au însoțit pe tot parcursul interviului pe care

l-am făcut cu acest om demn de admirat. Straietele preoțești au păstrat, cu siguranță, amintirea întâmplărilor pe care o să le descoperiți mai jos.

Preabune părinte, din începutul dialogului nostru doresc să vă mulțumesc pentru amabilitatea de a sta de vorbă și să vă rog să facem prezentările pentru cititorii revistei „Banatul”.

► Mă numesc Popoviciu Romulus Nicolae Rusalin, m-am născut la 27 mai 1950 în localitatea

Șoșdea, comuna Măureni, județul Caraș-Severin, având ca părinți pe Romulus din comuna Ramna și Milena din Denta. Datorită faptului că tatăl meu s-a născut în comuna Ramna am trăit copilăria și tinerețea în aceste locuri. Am locuit împreună cu părinții mei, tatăl Romulus - notar și Milena - învățătoare și bibliotecară, pe aceste frumoase meleaguri până la vârsta de 14 ani, când am plecat la școli: la Liceul din Gătaia între anii 1965-1969 și apoi la Facultatea de Teologie din Sibiu între anii 1969-1973.

În timpul studiilor universitare am venit în vacanță la părinți și am prins dragostea de cântec bisericesc. Am cântat la strana Sfintei Biserici cu cantori de mare valoare, care mi-au rămas în suflet și doresc să-i amintesc pe câțiva dintre ei: Vasile Solea și fratele său Ioan, Vasilica Tareanu, Pala Coana, Ion Pieptanaru (uica Pista), uica Ceica, care era și dirijor de fanfară în comuna Ramna, precum și Nica Pascu - dirijor de cor bisericesc.

Când și cum ați ajuns să păstoriți comuna Brebu?

► În anul 1974, la 27 ianuarie, am fost hirotonit diacon, iar la 30 ianuarie 1974 am fost sfințit preot la Catedrala Mitropolitană din Timișoara de către regretatul Mitropolit Nicolae Corneanu și instalat preot în comuna Brebu, Protopopiatul Reșița, la 5 februarie 1974 de către Protopop Victor Cazacu.

Imediat ce am ajuns pe aceste minunate locuri bănățene, am început activitatea pastorală, misionară și administrativă. În anul 1977 împreună cu credincioșii am cumpărat Casa Parohială. Între 1985-1987 s-a pictat Sfânta Biserică de către pictorii Florica și Eugen Papici din Drobeta-Turnu-Severin și s-au făcut reparații capitale la clădirea Sfintei Biserici.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE SILVIA FECHETE

CORUL „LYRA”, GLASUL BISERICII DIN RAMNA

CARMEN POPESCU

În domeniul cultural, Ramna a fost mai tot timpul printre satele fruntașe.

Cel dintâi cor despre care se știe, a fost înființat de către

învățătorul profesional Iovașcu în anul 1860. Cu acest cor bărbătesc pe patru voci, se dădea răspunsul la liturghie, apoi mai târziu a organizat serbări culturale.

Corul ortodox a fost reorganizat pe la 1880 și condus de învățătorul Romul Ancușa, sub denumirea de „Lyra”.

Din acest cor bărbătesc, urmașul lui Ancușa, Dănilă Iliescu, a făcut în 1892, un cor mixt de 80 de persoane. De acum corul a participat la diferite emulări și câștigă numeroase diplome. Corul a fost susținut cu multă dragoste de către preoții Veleceleanu și Pincu.

Uniții au înființat un cor bărbătesc pe la anul 1885, instruit de învățătorul Nicolae Miclău, originar din sat, bun cunoscător al notelor. Corul a fost instruit apoi, de țăranul Aron Mihăescu. Din 1890 și până în preajma celui de-al doilea război mondial, corul a fost condus de țăranul Vasile Bălan. Corul devine mixt de 50 de persoane. Pentru desfășurarea activităților culturale, cele două confesiuni și-au clădit câte o casă culturală, uniții în 1930, ortodocșii în 1935.

După 1948 corul a fost instruit de învățătorul Ioachim Dragoescu, originar din sat, iar mai apoi de Pascu Nicolae.

Corul răspunde a la liturghie, dar participa și la spectacole organizate cu ocazia sărbătorilor de iarnă și la deplasări în comunele învecinate.

POVEȘTILE ELEVILOR NOȘTRI

DEZASTRUL

IONUȚ COSTEAN - CLASA A VII-A

Încă o zi plictisitoare-n oraș: eu și fiica mea urmărim noile știri din 2050, trimise chiar de pe Lună.

- Noua știre de astăzi: foarte mulți locuitori ai Terrei s-au mutat pe Lună, spuse prezentatoarea. Au condiții foarte bune de trai: au dus plante și multe lucruri necesare vieții. Oamenii s-au împrietenit cu extraterestrii. Au construit un tub de la Pământ la Lună prin care trimit oxigen și multe alte lucruri. Vă așteptăm pe Craterul Terra Nova! O zi bună!

Am stins apoi televizorul și m-am pus în pat împreună cu fiica mea așteptând o nouă zi. Ea mă întrebă, curioasă:

- Tată, dar de ce ți-e genunchiul așa de umflat?

- Ei, fata mea, asta e o poveste interesantă pe care aș putea să ți-o spun, dacă nu dormi.

- Se mai pune problema? întrebă ea într-un mod haios.

- Era o zi nemaipomenit de frumoasă, parcă prin 2014, când eram în clasa a VII-a, ca tine. Eram la ora de educație civică. Profesorul ne preda lecția despre relațiile dintr-un grup, una dintre ele fiind relația de într-ajutorare. Domnul profesor mai zicea și câte o glumă în timpul orei ca să nu adormim... deodată...

- Ce e tată? întrebă Eliza uimită.

- Sună telefonul!... Mă duc să răspund!

În timpul acesta Eli nu mai putea de nerăbdare.

- Am revenit, zic eu! Deci, unde rămăsesem! Aha! Da! Mi-am amintit...

Deci... deodată... o bubuitură puternică se auzi de sub noi, adică, de la parter. (Clasa noastră era la etaj) A început să se cutremure tot sub noi. Imediat am sărit toți

ca arși să ne salvăm viețile de cutremurul ce va urma! Toți au ieșit repede afară, dar niciunul nu a respectat regulile de evacuare în caz de cutremur, nici măcar colegul meu, care-mi era prieten bun. Au început să cadă bolovani din tavanul sălii de clasă. În timp ce ne chinuiam să scăpăm cu viață, colegul meu s-a împiedicat de un morman de moloz căzut, fiindcă era foarte grăbit. În momentul acela, o bucată imensă de ciment se desprinsese din tavan, cât pe ce să-l lovească; eu... - nu stau pe gânduri ca baba pe scânduri - sar repede să-l ajut, să se ridice. Deodată, un pietroi mi-a căzut pe picior, rănindu-mi grav genunchiul. Am scăpat cu toții, deși eu m-am ales cu un picior rupt.

Clădirea s-a prăbușit cu un zgomot surd, atât de cuidat încât aveai impresia că ești lângă un vulcan, care erupe în acea secundă.

Toți copiii au avut două sentimente: Unul era de bucurie că „s-a zis cu școala”, iar celălalt, de tristețe pentru că nu ne mai puteam întâlni colegii, atât de des.

Nu știu, ce-o fi fost în inima profesorilor!

Cât despre mine... totul a fost cât de cât bine. Am stat internat în spital vreo două-trei luni, apoi am fost „ca din cutie scos”.

Deci, cum ți s-a părut întâmplarea?

- A... ce?... cum?... zise ea, cu jumătate de gură, pentru că, atunci, se trezise.

- Aha! Deci ai adormit!

- Știi, tată, sincer să îți spun, până pe la jumătatea poveștii eu am fost trează, dar, de atunci încolo visam ce îmi spuneai: parcă eram acolo!

- He... he... he... lasă, că e bine! Așa înțelegi perfect... acum... gata cu poveștile!

La culcare, că mâine ai școală!

- Bine, tată. Noapte bună!

- Așa și ție, zic eu, închizând ochii și gândindu-mă la alte întâmplări ciudate și interesante din viața mea.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

FESTIVALUL DE DATINI, COLINDE ȘI OBICEIURI DE IARNĂ

Primăria și Consiliul Local Giarmata, Asociația Pro Datina și Consiliul Județean Timiș au organizat în data de 13 decembrie *Festivalul de Datini, Colinde și Obiceiuri de Iarnă*.

Evenimentul a fost prezentat de Felicia Stoian și a avut loc la Casa de Cultură din localitate începând cu ora 18. Pe scenă au evoluat: Ansamblul Sânzienne Bănățene (Giarmata-Timiș), Colindători din Bucovina (Cajvana-Bucovina), Colindători din Pădureni (Lelese-Hunedoara), Colindători din Borșa Maramureș (Anghelina Lungu Timiș), Colindători din Țara Zarandului (Arad), Colindători din Moldova (Tudora-Botoșani). Au interpretat cântece frumoase de

iarnă și: Codruța Rodeanu (Sibiu), Nicu Mătă (Republica Moldova), Gabriel Dumitru (Argeș), Ciprian Pop (Timiș), Ancuța Corlătan (Suceava), Milena Țaran (Timiș), Bogdan Cioranu (Vâlcea).

Pe scenă au urcat, atât preotul Ștefan Marcu, cât și primarul Virgil Bunescu, care a transmis germătenilor gândurile sale: de început de an „Nu este simplu să organizezi un festival pentru că avem oaspeți din patru colțuri ale țării. Eu aș vrea să vă mulțumesc dumneavoastră celor din Giarmata, celor din Cernăteaz, asemenea și celor care au bătut cale lungă până aici, ca să participe la acest eveniment. Iată că a ajuns la a patra ediție, iar asta înseamnă, că începe să devină tradițional, și sper eu, să dăinuiească de acum înainte mult timp. Fără ajutorul Consiliului Lo-

cal și al dumneavoastră, al cetățenilor, nu ar fi fost posibil, de aceea țin să vă mulțumesc. Vreau să salut și prezența domnului primar și viceprimar din Dumbrăvița, a viceprimarului nostru, din Giarmata și a tuturor invitaților. Vă doresc tuturor un an nou plin de bucurie.”

Minutul concert de colinde a avut ca obiectiv educarea tinerilor în spiritul tradiției și culturii române autentice și menținerea vie a tradițiilor și obiceiurilor populare strămoșești specifice sfârșitului de an.

Invitații au prezentat pe scena festivalului tablouri folclorice cu tema obiceiurilor de iarnă, iar grupurile vocale au adus în fața privitorilor momente de cântec, joc și voie bună.

De vorbă cu organizatorii

Veronica Kretten a primit în numele Ansamblului „Sânzienne Bănățene” o plachetă pentru participarea deosebită în cadrul Festivalului de Datini și Obiceiuri de Iarnă.

Ce reprezintă acest gest pentru dumneavoastră?

► Placheta este o recompensă pentru munca pe care am depus-o și nu mi se cuvine doar mie, ci ansamblului. Copiii au muncit o dată cu mine, la fel și colegii.

Aveți parte de prețuire pentru ceea ce faceți, ce urmează acum?

► Acum ne pregătim să plecăm la un festival la Foșani, iar apoi la București la Sala Radio. Avem tot un spectacol de colinde.

Ce premii v-a adus anul 2014?

► Am adunat multe premii. Am participat la festivalul Lada cu Zestre, am fost și în Serbia, am fost chemați la multe evenimente în țară, de exemplu la Craiova, la Ponoare. Am fost peste tot prin țară.

Maria Petchescu este sufletul organizării. Implicată atât în scenete, cât și în așezarea celor din spatele cortinei, interpreta a fost primită cu aplauze și flori.

Sunteți la a patra ediție și din nou cu sala plină...

► Faptul că e sala plină ne bucură și o luăm drept mulțumire. Le mulțumesc celor prezenți că au fost alături de noi și sper să fie și în continuare. Fără conducerea comunei nu putem face absolut nimic. Primăria și Consiliul Local au răspuns tot timpul pozitiv la toate propunerile noastre și cred că este potrivit să le aduc cuvinte de mulțumire.

Un gând bun de sfârșit de an?

► Nu am să spun nume pentru că sunt mulți care ne-au fost alături, oameni care au pus umărul la toată activitatea aceasta artistică. Le mulțumesc tuturor celor care m-au sprijinit pe mine personal și pe colegii mei și le doresc un an nou cu multe

bucurii și fie ca bunul Dumnezeu să ne reunească așa cum au fost străbunii noștri.

Hoarcă Rusalin, mai exact Linu, cum îl alintă prietenii, este unul dintre oamenii care face ca aceste evenimente minunate să se întâmple. Deși este o prezență modestă, am reușit să-i „smulgem” câteva cuvinte.

Acest festival a crescut sub ochii dumneavoastră...

► Acest festival a luat amploare acum patru ani. În zona noastră nu există o asemenea manifestare, cel puțin, nu de obiceiuri de iarnă. Este o mândrie pentru noi că a pornit de aici, pentru că, noi, umplem sufletele românilor de bucurie, indiferent din ce zonă au venit. Avem și moldoveni, avem și ardeleni, și maramureșeni.

Ce vă propuneți în Noul An?

► În anul 2015, ansamblul „Sânzienne Bănățene” face zece ani de existență. Vrem să o sărbătorim cum se cuvine și să transformăm această sărbătoare în ziua germătenilor. Ne bucurăm că putem fi activi cu tot felul de evenimente culturale, iar asta se datorează faptului că avem sprijin, atât din partea primăriei, cât și a Consiliului Local și a Consiliului Județean.

Impresii de la invitați

sănătate.”

Anghelina Timiș Lungu: „Am venit să văd bănățenii la ei acasă. Bănățenii sunt făloși, dar au și de ce. Banatul e iubit peste tot, nu doar muzica bănățeană, ci și oamenii de aici. Am venit cu un grup mic, dar cu niște fete deosebite. Este vorba de o mamă cu fiicele sale. Alina Horj, Dana Horj și mămica care le-a însoțit. Eu le mulțumesc foarte mult pentru că au făcut sacrificii. Plec de aici cu o impresie bună, oamenii sunt primitivi, ne bucurăm că am venit. Le doresc din tot sufletul să aibă parte de multă bucurie, dar nu în ultimul rând, îl rog pe bunul Dumnezeu să le dea

muncă, cu răbdare și cu multă dragoste.

Ioan Covrig (Conducătorul Ansamblului de Datini și Obiceiuri de Iarnă din comuna Tudora, județul Botoșani): „Sunt pentru prima dată, aici și am emoții. Sunt plăcut impresionat, am descoperit aici mulți moldoveni și asta mă bucură. Este o regiune frumoasă, iar Giarmata este o comună cu oameni primitivi, oameni calzi. Ansamblul de datini și obiceiuri de iarnă din Tudora cuprinde momente specifice Crăciunului și Anului Nou: colinde, plugușor, jocul capriei, jocul măștilor și sorcova. În Moldova obiceiurile se păstrează exact așa cum le-am preluat și ne străduim foarte mult să le transmitem din generație în generație. Tineretul este receptiv la aceste lucruri și le facem cu multă

PAGINĂ REALIZATĂ DE SILVIA FECHETE

Foaiia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Hotarul Uniunii Banatului Istoric se va întinde și dincolo de Mureș, lucru pe care îl consider pozitiv

Ion MICURESCU - primar al comunei Bata

(urmare din umărul trecut)

Cum reușiți, chiar și atunci când vă aflați în opoziție să procurați fonduri pentru obiectivele pe care le solicitați comuna?

► Reușita pentru obținerea de fonduri pe obiective eligibile s-a datorat repartitiei fondurilor din partea forurilor guvernamentale. Am primit fonduri guvernamentale

pentru cofinanțarea proiectelor cu finanțare europeană. Privind lucrările la drumul comunal Țela-Bulci, început cu doi ani în urmă, fir-

ma prestatoare a intrat în insolvență, apoi în faliment. Am făcut o nouă achiziție publică, obiectivul s-a finalizat și în cursul acestei luni facem plata (credit de angajament - Consiliul Județean Arad).

Domnule primar, sunteți un apropiat de idealurile Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Sunteți un om respectat de întregul Senat al acestei instituții, invitat de onoare la toate exprimările ei publice, motiv pentru care vă întreb: cum se vede Uniunea mâine, prin ochii unui prieten exigent al ei?

► Satul meu, fiind situat pe malul stâng al râului Mureș, la granița Banatului Istoric, a aparținut județului Severin, reședința la Lugoj, noi, considerându-ne bănățeni. La Gala

de premiere a personalităților Banatului, de la Teatrul Ioan Slavici din Arad, din acest an, președintele Uniunii, domnul Vasile Todî, spunea că Mureșul, cel care desparte Banatul de Ardeal, va rămâne doar o linie imaginară și, deci, hotarul Uniunii Banatului Istoric se va întinde și dincolo de Mureș, lucru pe care îl consider pozitiv, iar această ofertă a fost primită cu entuziasm de cei de dincolo de Mureș. Apreciez, de asemenea, participarea membrilor Senatului Uniunii în teritoriu, la evenimentele create pentru a recunoaște valoarea unor oameni din diverse domenii de activitate, dându-le curajul de a merge mai departe.

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

CARAVANA TRADIȚIILOR A POPOSIT LA BATA

Sfârșitul de an 2014 a adus la Bata, Caravana Tradițiilor. Bazat pe frumusețea obiceiurilor de iarnă, evenimentul a fost presărat cu colinde de Crăciun, susținute de Corul bisericii din sat. Realizat cu ajutorul Centrului Cultural Arad, a Consiliului Județean Arad și al Primăriei Bata, spectacolul folcloric a umplut sala mare a Căminului Cultural din comună.

Preotul paroh Vasile Matei a condus concertul de colinde tradiționale din zona comunei Bata, susținut de Corul Bisericesc. Pe scenă au urcat, spre încântarea publicului, artiști populari precum: Dubașii din Julița, grupul folcloric „Bănățeni și Ardeleni” din Săvârșin, Ansamblul „Șiriana” din Șiria, orchestra „General music” condusă

de Florin Ionaș. Au evoluat și soliștii: Căldia Ionaș, Diana Selagea, Laurențiu Lazăr, Cristi Sălășan, Ionuț Langa.

La finalul spectacolului și a sărbătorii, conform tradiției împământenite în ultimii ani, reprezentanții administrației locale, în frunte cu primarul Ion Micurescu au ciocnit cu toți cei prezenți, câte un pahar de vin fierț.

MĂSURI DE APĂRARE ÎMPOTRIVA INUNDAȚIILOR, CARE SE ÎNSTITUIE LA NIVEL LOCAL

Ladislau HELEPORT

MĂSURI PREVENTIVE

- Realizarea periodică a acțiunilor de salubritate a cursurilor de apă (îndepărtarea depozitelor de material lemnos și de deșeuri de pe malul și din albiile cursurilor de apă) realizarea și întreținerea șanțurilor și rigolelor de scurgere în localități. Organizarea acțiunii, cu prioritate, în perioada februarie-martie a fiecărui an.
- Constituirea stocurilor de materiale și mijloace de intervenție operativă.
- Instruirea periodică, a consilierilor locali și a șefului serviciului voluntar asupra atribuțiilor ce le revin pentru diminuarea pagubelor produse de inundații în localități.
- Pregătirea membrilor serviciului voluntar pentru participarea la acțiuni operative de intervenție (supravegherea secțiunii podurilor și podețelor, îndepărtarea plutitorilor, supraînălțarea malurilor, supraînălțarea și consolidarea digurilor).

SERBAREA DE CRĂCIUN A COPILOR BĂTANI

Căminul Cultural Bata a găzduit și de această dată serbarea de sfârșit de an. Scena frumos amenajată a fost neîncăpătoare pentru copiii satului. Glasurile lor au răsunat în întreaga încăpere, precum acordurile de chitară, iar generosul Moș Crăciun nu a rămas indiferent la frumoasele colinde și le-a dăruit tuturor copiilor comunei – școlari și preșcolari, tot felul de daruri dulci, ca în ultimii ani.

Serbare de sfârșit de an

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Mă simt privilegiat să am un primar cultural în persoana lui Ion Marcel Vela. A acordat atenție și a finanțat noi proiecte culturale propuse de noi, iar celor mai vechi le-a dat o haină nouă

Ioan COJOCARU - director Casa de Cultură „George Suru”

Casa de Cultură „George Suru” a municipiului Caransebeș, locul unde domnul director Ioan Cojocaru, mă așteaptă cu punctualitate de grănicer imperial, păstrează, prin grija acestui om, toată splendoarea arhitecturii clasice. În acest imobil ridicat în 1883 și care a aparținut negustorului evreu Herman Rosenfeld, am fost invitata domnului Ioan Cojocaru, vreme de mai bine de un ceas.

Domnule director, când ați purces la reabilitarea și modernizarea acestei clădiri, care găzduiește astăzi la parter o galerie de artă, o agenție teatrală, iar la etaj birouri, bibliotecă, sală de festivități, precum și o generoasă sală de spectacole?

► În anul 2009 am făcut, prima dată, Galeria de Artă „Corneliu Baba” cu banii strânși din taxarea parcării din fața Casei de Cultură. A urmat apoi pavilionul administrativ, în 2010 și tot în acest an m-am ocupat de sala de spectacole, pe

care am terminat-o în anul 2012, de ziua Sf. Andrei, după ce am gonit din templu trei rânduri de constructori care voiau doar să „termine Casa de Cultură” și nu lucrările de reabilitare și modernizare. În anul 2013 am inaugurat magazinul de antichități, iar în 2014 anticariatul.

Stăm de vorbă în ultima lună a anului, în zona de munte a Banatului istoric. E luna cea mai bogată în tradiții. Dumneavoastră venind din cea mai poetică zonă a României, din Moldova cu stejari și cetini, cum atât de frumos o numea poetul nepereche, vă întreb: prin ce se deosebește sărbătoarea Crăciunului trăită în Moldova de aceea pe care o petrecem noi în Banat?

► Moldova, de unde provin eu (Vaslui), nu este Bucovina, unde sărbătorile de iarnă au obiceiuri frumoase și colinzi și „urat și semănat”.

În zona mea au rămas memorabile doar bățile de la „Ruginoasa”, păzite strajnic de jandarmii care dau cu „lacrimogene”.

Plecând foarte de tânăr (14 ani), astăzi ulița copilăriei îmi este foarte străină și îndepărtată.

Am pierdut foarte mult. Ducându-mă, nu de mult, „să fac sărbătorile” acasă, am constatat

că nu se mai merge cu plugușorul, nu urători, nu „jieni”, nu „crai”. Veneau de la oraș niște țigani să colinde prin sate, cu capre din nylon și tobe din tablă zincată.

Domnule director, moldoveanul mai pleacă din Moldova, că așa e viața, dar Moldova nu pleacă niciodată din moldovean, că așa este Moldova. Când și cum v-ați hotărât să vă îndreptați spre Țara Banatului?

► Eu am venit în Banat din Sibiu, „mutat la ordin” în anul 1982 pentru a înființa un aerodrom militar specializat pentru lupta în munți. NATO m-a trecut în „rezervă” și eu trebuie să-i salut drapelul din fața Primăriei, cu „onor”, în fiecare dimineață.

Dincolo de modestie, ce a adus nou, în instituția pe care o conduceți, venirea dumneavoastră?

► Un management nou în cultură. Când am venit eu erau 32 de angajați și o agendă culturală ce se scria pe o singură pagină, iar acum sunt cinci angajați și o agendă culturală de grosimea unei reviste, scrisă mărunț, să încapă.

- va urma -

VEȘTI BUNE PENTRU CARANSEBEȘENI

INVESTIȚIILE CONTINUĂ LA CARANSEBEȘ

La ultima întâlnire a anului care a trecut, aleșii din capitala gugulanilor s-au reunit într-o ședință cu vești bune pentru locuitorii municipiului.

Plenul reunit a votat, printre altele, o rectificare pozitivă de buget cu peste un milion de lei, repartizarea unor loturi de teren pentru tineri în cartierul Valea Cenchii sau extinderea sistemului de comunicare cu cetățenii pe care administrația locală îl va pune în funcțiune în prima parte din 2015. Un an, pe care, de altfel aleșii locali îl privesc cu mult optimism. La această întrunire, domnul Marcel Vela, primarul municipiului Caransebeș, a ținut să evidențieze aleșilor locali, că „anul 2015 ne va aduce satisfacții administrative pentru că vom continua să schimbăm în bine municipiul Caransebeș. Perspectivele din punct de vedere administrativ sunt bune, vom avea resursele ca să continuăm proiectele și investițiile începute în acest an”.

Rămânând la subiectele aflate în dezbaterile aleșilor locali, trebuie precizat că aceștia și-au dat acordul pentru buna funcționare a Centrului de Reintegrare Comunitară, care va funcționa la Jupa, prin acordarea în folosință gratuită a terenului pe perioada existenței construcțiilor care vor fi ridicate prin acest proiect. În aceeași ședință, au mai fost aprobate și modelele de abonamente de parcare, care vor intra în vigoare din ianuarie 2015 pentru cei care vor folosi parcările de reședință sau cu plată din Caransebeș.

GEST MIC PENTRU LUCRURI MARI

mâneții de vânt și să vizualizeze precis direcția și intensitatea vântului. Indicatorul are o înălțime de 5 metri și a fost montat pe acoperișul clădirii de 7 etaje.

Un indicator de vânt, care vine în sprijinul piloților de elicoptere SMURD sau civile, a fost instalat de municipalitatea din Caransebeș pe Spitalul Municipal de Urgență. Decizia a fost luată pentru ca piloții care aterizează în curtea unității sanitare pentru a prelua pacienți sau, care, doar survolează zona, să se ghideze cu ajutorul

SPIRITUALITATEA ȘI CULTURA ȘI-AU DAT MÂNA ÎNTR-O ARMONIE PERFECTĂ LA CARANSEBEȘ, CÂND SUTE DE CREȘTINI AU ASISTAT LA APRINDEREA CANDELEI SFINTE ÎN CATEDRALA ORTODOXĂ EPISCOPALĂ

Lumina păcii a fost adusă simbolic de doi prunci în Cetatea Caransebeșului de la Betleem pentru praznicul împărătesc al Nașterii Domnului. Gazda evenimentului a fost Episcopul Caransebeșului, PS Lucian.

„Trebuie să reflectăm la cuvintele vieții veșnice, la evanghelia pe care ne-a vestit-o. Nu este suficient să primim această lumină sau să primim în fiecare an colindul sfânt și bun, ci trebuie să ne transfigurăm la aceste, cele mai mari praznice ale creștinătății: Nașterea și Învierea Domnului. Vă îndemnăm pe toți să meditați la cuvintele Domnului Isus Hristos care ne spun: «Eu sunt lumina veșnică... Cel ce îmi urmează mie nu va umbla în întuneric, ci va avea Lumina Vieții Veșnice»”, a spus PS Lucian Mic.

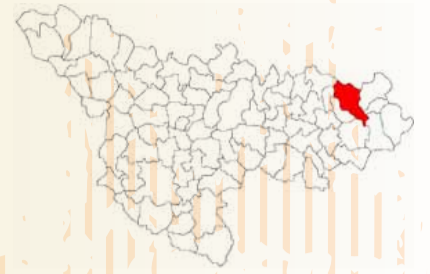
Acțiunea a continuat cu tradiționalul concert simfonic susținut de Filarmonica „Banatul” din Timișoara, dirijată de Gheorghe Costin. Nu întâmplător concertul se desfășoară în această zi la Caransebeș. Orchestra are 21 de membri de orchestră și 62 de coriști și doar jumătate au fost prezenți în Cetatea Gugulanilor pentru că cealaltă jumătate a susținut un program simfonic exact la aceeași oră, însă într-o biserică soră din Olanda. De altfel, Caransebeșul este singurul oraș din România care este anunțat de televiziunea națională din Austria, că se află pe harta orașelor satelit distribuitor de lumină sfântă.

„Suntem cu toții într-o perioadă în care suntem mai sensibili, mai optimiști, facem parte din întregul tablou al sărbătorilor de Crăciun. Mulțumim Filarmonicii pentru că într-o perioadă încărcată de concerte și-a făcut timp pentru Caransebeș”, a declarat primarul Marcel Vela, care le-a urat tuturor celor prezenți „Sărbători fericite și liniștite”.

Flacăra aprinsă este adusă în ultimii șase ani în municipiul Caransebeș și este împărțită sutelor de credincioși, în dorința de a promova pacea ca modalitate de a relaționa cu ceilalți, precum și dialogul ecumenic.

La finalul acțiunii toți cei prezenți au primit în dar o candelă aprinsă, pentru ca lumina adusă de la Betleem să alunge întunericul din sufletele și din viața lor.

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

REGIONALISMUL CULTURAL ÎN BANATUL INTERBELIC

Prof. DUMITRU TOMONI

În epoca modernă, Banatul a evoluat între o coordonată spirituală românească și una europeană, evoluție motivată istoric, geografic, dar și psiho-social. El a răspuns favorabil unei duble provocări, menținând permanente legături, atât cu celelalte provincii românești, cât și cu spațiul central-european. Pe lângă bănățeni, au găsit un habitat favorabil în acest „Canaan” european, nu numai români veniți din Munții Apuseni sau Oltenia, dar și numeroși germani, sârbi, maghiari, italieni, spanioli, evrei, bulgari cehi, slovaci etc., stabiliți aici. Banatul a reușit să țină aprinsă „făclia unității culturale și naționale cu frații <de un sânge și de o lege> din stânga Cernei prin banii Severinului, prin așezămintele

ecleziastice comune cu Oltenia, prin colonizarea bufanilor din munții Gorjului..., prin raporturi strânse economice și comerciale și prin emigrația în Principate a intelectualilor bănățeni ca: Eftimie Murgu, Damaschin Bojincă, Vasile Maniu, Dimitrie Stoica...” (Cornel Corneanu, *Ideea bănățeană. Cuvântări*, Caransebeș, Tiparul Tipografiei Diecezane, 1934, p.26). În același timp, prin potențialul său demografic și economic, prin situarea sa la întretăierea de drumuri și la confluența dintre lumi diferite, Banatul a fost o adevărată placă turnantă pentru Europa Centrală și spațiul danubiano-balcanic. S-a structurat astfel o provincie multiethnică și pluriculturală, chiar dacă, în ansamblu, elementul românesc era dominant. Astfel se explică și atitudinea diferită de cea

a Ardealului în timpul unor evenimente politice importante: Revoluția de la 1848-1849, mișcarea memorandistă, Adunarea de la 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia etc.

Această evoluție social-politică a influențat și istoria Banatului în perioada interbelică. Dacă până la Marea Unire cuvântul de ordine era unitatea națională și pentru realizarea ei deputații bănățeni, sub presiunea ocupației sârbești, cereau la 30 noiembrie 1918, unirea necondiționată cu România, la scurt timp după realizarea marelui ideal național, aceiași bănățeni vor avea sentimentul unui tratament discriminatoriu și vor încerca să-și evalueze condiția și contribuția la patrimoniul național.

- va urma -

PERSONALITĂȚI FĂGETENE

GEORGE GÂRDA
1879-1948

Iulia MUREȘEANU

Fiu „chinezului” din Mănăștur, jud. Timiș, a urmat școala primară în satul natal, cursurile secundare la liceul maghiar din Lugoj și la liceul românesc din Brașov, terminându-l în 1899. Bacalaurat la Brașov (1900). În 1901 intră la Politehnica din Budapesta, dar din 1902 urmează cursurile facultății de drept trecând examenul de doctorat, în 1907. Din 1909, este avocat la Făget.

Deputat sinodal de Caransebeș și de Sibiu. În 1919, 1922 și 1927, deputat și secretar al Camerei. A publicat, începând din 1902, o serie de articole, cronici, culegeri de folclor și poezii în grai bănățean în ziarul Drapelele (Lugoj), Poporul român (Budapesta), Convorbiri literare (București), Timișana (Lugoj), Banatul (Timișoara), Semenicul (Lugoj) și în Calendarul Poporului Român (Budapesta). Primul volum i-a apărut în 1908 la Budapesta (sau în 1902 la Timișoara?), ediția II-a în București, în 1921 (la editura Cartea Românească, 96 pagini), cu titlul „Bănatu-i fruncea. Versuri în grai bănățenesc”, cuprinzând 28 de poezii în grai bănățean. Poeziile lui au un caracter mai pregnant bănățean decât ale lui Victor Vlad Delamarina; ele redau vorbirea vie a țăranilor din jurul Făgetului și mentalitatea, paorilor” față de modernizarea vieții, fiind foarte populare în Banat.

Prin sprijinul unor astfel de personalități, Făgetului i-a fost conferit un loc aparte în peisajul spiritual bănățean. După instaurarea regimului de dictatură comunistă, în ciuda presiunilor politice și ideologice de a impune false sărbători și manifestări culturale, puternica tradiție spirituală a Făgetului, n-a putut fi distrusă. Făgetul a fost și a rămas un spațiu de referință al spiritualității bănățene.

BISERICILE DE LEMN DIN ȚARA FĂGETULUI

ANA MARIA POPA

Bisericile de lemn din Timiș, unele veritabile monumente istorice, rămân ascunse de ochii vizitatorilor din cauza lipsei infrastructurii turistice. Unul dintre cele mai interesante trasee turistice din județul Timiș include bisericile de lemn din împrejurimile Făgetului.

Biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel” a fost ridicată în secolul al XVIII-lea, sub conducerea cneazului Obeadă. Este una dintre cele șapte biserici, care beneficiază de reabilitare.

Bisericile de lemn din zona Făgetului au o arhitectură aparte. Nu seamănă cu bisericile de lemn din Transilvania, nici cu cele din restul țării. Este normal să fie așa, având în vedere că istoria Banatului este diferită de cea a celorlalte regiuni ale României.

Țara Făgetului este una eminentă ortodoxă. Iar despre asta vorbesc bisericile de lemn. Multe au fost strămutate din alte părți, chiar și din județul vecin Hunedoara. Bisericile sunt construite din bârne de stejar și sunt acoperite cu șindrilă. Doar fundația este de piatră. Îmbinările sunt făcute cu cuie mari.

Din Făget, primele biserici la care se poate ajunge sunt cele de la Bătești, Jupânești și Povergina.

PREMIANȚII ORAȘULUI NOSTRU

Luiza FENEȘAN

Simionescu Sergiu (clasa a IX-a A)
Mențiune la Memorialul Octavian Larionescu (profesor îndrumător Balogh Valentina)

Rain Loredana (clasa a VIII-a A)
Mențiune la Memorialul Octavian Larionescu (profesor îndrumător Balogh Valentina)

Todor Andreea, Necșa Eugen, Mureșan Emanuel, Stănilă Ana, Simionescu Alin, Gheju Ana-Maria

Mențiune 1 la Sanitarii pricepuți - etapa județeană (profesor îndrumător Proca Loredana)

Todor Andreea (clasa a IX-a A)
Mențiune 2 la Cross ONSS- etapa județeană (profesor îndrumător Glava Dan)

Echipa de handbal fete liceu
Premiul III la ONSS- etapa județeană (profesor îndrumător Manea Tiberiu)

Echipa de rugby liceu
Mențiune 1 la ONSS- etapa județeană (profesor îndrumător Nicolescu Dan)

Echipaj gimnaziu: Stănici Alexandra, Todorcescu Teodora, Ragorit Iasmina, Petrean Ana
Premiul I la Concurs „Cu viața mea apăr viața” - etapa județeană (profesor îndrumător Dobrogeanu Adrian)

Echipaj liceu: Cozloschi Florin, Stoica Alexandru, Dumescu Diana, Todor Andreea
Premiul II la Concurs „Prietenii pompierilor” - etapa județeană (profesor îndrumător Dobrogeanu

Adrian)
Echipaj fete: Stănici Alexandra, Todorescu Teodora, Ragorit Iasmina, Petrean Ana, Stănilă Tabita, Pop Iasmina, Otescu Ana Maria, Mocan Diana, Brădățan Florina, Mateș Damaris

Premiul II la Concursul „Prietenii pompierilor” - etapa județeană (profesor îndrumător Dobrogeanu Adrian)

Echipaj băieți: Surdu Silviu, Manea Răzvan, Predescu Denis, Stănilă Teofil, Brazovan Alexandru, Suici Bogdan, Dumitrescu Casian, Cădariu Ion, Bobko Tiberiu, Bălu Bogdan

Mențiune 2 la Concursul „Prietenii pompierilor” - etapa județeană (profesor îndrumător Dobrogeanu Adrian)

- va urma -

Foaia de Petriș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

EVOLUȚIA- ȘANSA MICILOR FERMIERI

DR. VASILE VIȘĂOAN

Pentru că este un nou început de an, iar veșnicia s-a născut la țară, de aici dintr-un colț al modestei mele odăi, am să vă transmit ceva, care să vă îndemne să înțelegeți că evoluția poate începe chiar și dintr-un loc pe care mulți îl consideră la marginea lumii. Cu aportul desul de însemnat al unor oameni, ale căror rădăcini sunt și vor rămâne în zona comunei Petriș, de anul acesta, există marea posibilitate ca laptele, acest produs indispensabil din hrana noastră, să fie colectat și valorificat pe piață, lucru care va fi un important balon de oxigen pentru micii truiditori, care se ocupă cu creșterea animalelor în zona sus amintită. Și, pentru că orice început are greutățile lui, mă simt nevoit și responsabil în calitate de om și medic să vă rog și să vă îndemn să respectați câteva reguli, care vor fi necesare pentru a avea o colaborare corectă și civilizată cu cei ce vor achiziționa laptele, oricine ar fi ei. De la început vă spun că dacă vreți să fiți respectați ca și crescători de animale, trebuie în primul rând să vă respectați pe voi și să respectați animalele, să învățați încet, pas cu pas, că evoluția și respectarea unor reguli elementare de tehnologie și igienă sunt obligatorii într-o lume în care concurența este acerbă, iar alții așteaptă la rând să intre pe piață.

IGIENA UGERULUI

Vom începe cu igiena ugerului, deoarece oglinda unei yaci este starea de sănătate a glandei mamare. Începeți de fiecare dată să spălați glanda mamară cu apă, de preferat la temperatura corpului animalului, apoi ștergeți atât ugerul, cât și mamelele, de preferat cu șervețele de unică folosință. Trebuie să fie un prosop curat pe care să nu îl păstrați ulterior în grajd, pentru că acolo există o mare încărcătură de germeni microbieni, iar la următorul muls, în loc să igienizați ugerul o să-l încărcăți și mai mult cu microbi. Nu mulgeți niciodată animalul în vasul cu care ați spălat glanda mamară. Achiziționați-vă un vas de metal, o găleată, care să posedă și un capac, și acolo mulgeți animalul, recipientul respectiv putând fi folosit și la transportul laptelui în punctul de colectare. Primii stropi de lapte din fiecare mamelă trebuie muls separat, deoarece conțin o cantitate foarte mare de germeni patogeni. Deși, majoritatea mulgeți manual vacile, pe viitor probabil

evoluția va lucra și în acest domeniu, asta nu înseamnă că această manoperă va influența calitatea laptelui. Și așa veți obține același lapte bio, sănătos și hrănitiv a cărui calitate într-o zi vor fi recunoscute și de cei care din păcate sunt așa de sceptici actualmente în ceea ce privește viitorul micilor fermieri. Laptele astfel obținut, după ce îl veți strecura ca să eliminați inerentele impurități, îl veți păstra obligatoriu la o temperatură care să nu depășească 8 grade, lucru deloc de nerealizat mai ales iarna, iar vara păstrați-l într-o cămară rece sau într-un frigider. Niciodată să nu păstrați sau să-l transportați la punctul de colectare în recipiente de plastic care îi vor vicia calitatea igienică, pe lângă faptul că sunt greu de spălat. Nu încercați să falsificați acest izvor de sănătate adăugând apă sau alte ingrediente nocive, pentru că ați avea un comportament nedrept și față de voi, dar mai ales față de ceilalți crescători, iar seriozitatea este un

deziderat esențial în relația cu beneficiarul. Trebuie avut mare grijă la sănătatea ugerului, după fiecare muls ungeți mamelele măcar cu banala unsoare de porc, care este la îndemână oricui, bineînțeles nesărată, iar în caz de mastită anunțați același medic, care vă va spune, ca de fiecare dată, ce trebuie făcut. Aveți mare grijă, pentru că după un tratament cu antibiotice pe cale generală și intramamar există aproape întotdeauna un timp de așteptare, care trebuie respectat cu sfințenie. Nu vă jucați cu aceste lucruri pentru că legislația în domeniu este foarte aspră și nepermișivă.

MARE, MARE, ATENȚIE

Uneori faceți o altă greșală de tehnologie, neîntărcând măcar 3-4 săptămâni, mai ales vacile bune de lapte, pe motivul că acestea fac mamiță

de întărcare. Greșiți, deoarece la următoarea fătare vaca nu va avea lapte și veți avea vițeii slăbuți. Vaca va cădea din lipsă de calciu iar cheltuielile cu medicamentele și pierderile vor fi majore din micuța brumă de agoniseală personală. O să spuneți că este imposibil să întărcăți vaca dacă mai are cam 4 l de lapte pe zi, dar eu vă spun că se poate întărca și la 10 l pe zi cu condiția să se introducă în fiecare sfert suspensie de antibiotic.

SUNTEM SĂRACI, DAR TREBUIE SĂ DEMONSTRĂM CĂ SUNTEM DOMNI

Da, poate asta înseamnă iarăși bani, dar se mai poate și mulgând vaca o săptămână o dată pe zi, încă una odată la două zile, reducând puțin rația, scoțând uruiala pentru puțin timp, e totuși la îndemână fiecăruia. Frecvent aud „dar noi nu o să fim niciodată la nivelul altora”. Ne-am zbatut măcar puțin, am încercat să ieșim din păienjeniișul prejudecăților. Stați liniștiți, nu sunt mai deștepti, poate mult mai serioși, mai activi, nu așa de reticenți, și poate știu că fără ei nu ar exista această lume care, dacă are nevoie de ceva, aceea este hrana. Unii, poate sunteți mai în vârstă, ați obosit, dar o să vină o nouă generație, care este poate uneori desconsiderată, dar, să știți că dacă aceasta uneori nu reușește este și eșecul vostru. Personal, cred, că va reuși și mai cred că, deși, inevitabil, zootehnia va evolua, micul crescător o să convețuiască alături de mai modernul fermier apăsând pe un lucru care va conta în viitor, alimentația bio adevărată. Nu avem nevoie de nici un model, drumul trebuie să ni-l croim singuri bazându-ne pe imensul nostru potențial, pe specificul nostru tradițional, chiar dacă globalizarea contează, fiecare diamant este cu atât mai frumos cu cât are mai multe fețe. O să spuneți: „avem nevoie de cadru propice dezvoltării”, o să vină și el, vă asigur, dacă o să demonstrăm seriozitate, încet o să-i obligăm și pe alții să ne urmeze, suntem săraci dar trebuie să demonstrăm că suntem domni, ei poate sunt mai avuți, dar într-o zi o să-și dea seama că dacă nu lasă o mică urmă în pământul pe unde au călcat, degeaba. Posibil că și soarele o să aibă remușcări că le-a mângâiat caracterul zi de zi, iar el nu a cerut decât puțină recunoștință celor care asigură hrana noastră cea zilnică. Se poate, există speranță, hai să trecem la treabă. Evoluând voi fi obligat să cresc chiar și eu, hai să creștem împreună.

DE CE NU AU VOIE FEMEILE ÎN SFÂNTUL MUNTE ATHOS?

PREOT ROMULUS FRANCESCU

Am fost deseori întrebat în drumurile mele prin Țara Banatului – și nu numai – de ce nu este îngăduit femeilor să calce pământul Sfântului Munte Athos. Cuvântul sub care se află interdicția, se cheamă „avaton”, adică, *a umbla*, cu referire la neîngăduința femeilor de a călca un loc sihăstresc. Aici, călugării athoniți au ales locul, sălbatic și neumblat, și tot ei au zidit mănăstirile și bisericile de pe stânci. Călugării au sfințit locul, cu rugăciunile și sângele lor, și tot călugării au hotărât, într-un glas, ca „avaton-ul” să rămână valid, indiferent de legi și pofte.

E bine să știți, că Muntele Athos a fost declarat loc sfânt al călugărilor în urma decretului împăratului bizantin Vasile I Macedoneanul, emis în secolul al IX-lea. La granița dintre Muntele Athos și Grecia, se află un gard de sârmă, care are din loc în loc panouri metalice pe care este scris „avaton-ul”, adică interdicția accesului femeilor pe teritoriul republicii monahale. Acest act este semnat de toți marii stareți ai mănăstirilor athonite de astăzi. Pe întreaga insulă nu se află nici măcar animale de sex feminin, afară de păsările sălbatice.

Mă veți întreba: „Dorește cineva desființarea „avaton-ului”? Am să vă răspund: Desființarea „avaton-ului” este cerută insistent de către

mișcările feministe, grupări de femei străine de dreapta credință a Ortodoxiei și de orice cuvioșie a vieții. Acestea își cer dreptul de a vizita și de „a umbla” pe Sfântul Munte. Oare acesta să fie singurul loc din lume pe care nu l-au „vizitat”, spre a suferi de pe urma „avaton-ului!”?

Foaia de Recaș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

RAPORTUL PRIMARULUI ORAȘULUI RECAȘ =ANUL 2014=

Cuvânt înainte

Prin acest material încercăm să îmbunătățim în fiecare an calitatea și eficiența muncii noastre. Publicarea „Raportului Primarului Orașului Recaș privind activitatea pe anul 2014”, este un gest normal, în contextual preocupărilor pentru o reală deschidere și transparență a instituției noastre.

Lucrarea de față reprezintă unul dintre instrumentele prin care primăria orașului Recaș pune la dispoziția cetățenilor date concrete despre activitatea noastră, despre relația cu cetățenii.

Consider că datele prezentate în raport pot oferi cetățenilor orașului Recaș o imagine generală asupra activității noastre în anul 2014, asupra modului și eficienței rezolvării problemelor comunității locale.

INVESTIȚII - 2014:

- Amenajare împrejmuire cămin Herneacova
- Amenajare împrejmuire parc Petrovaselo
- Amenajare împrejmuire școală Stanciova
- Modernizare drumuri de legătură între oraș Recaș și satele aparținătoare: modernizare drum comunal dc 147 Recaș-Bazoș, modernizare drum comunal dc 75 Recaș-Petrovaselo, asfaltare drum comunal dc 66 Herneacova-Stanciova

- Lucrări de asfaltare (reabilitare) și îmbrăcare drum str. Plopilor și str. Ion Cojar
- Lucrări de reabilitare și asfaltare a străzii centrale din Bazoșu Vechi
- Lucrări de asfaltare străzi interioare Recaș, str. Coloniei, Răsăritului, Mihai Viteazu,
- Execuție instalație încălzire central școală Izvin corp B
- Amenajare foisor Cămin Herneacova
- Refacere împrejmuire Cămin Cultural Bazoș
- Amenajare parc Liceu Teoretic Recaș
- Lucrări de construcții de stații de autobus acoperite
- Refacere canalizare clădire Sfânta Treime Recaș
- Construcție cișmea publică și brutărie Recaș
- Construcție cișmea publică piața vechituri Recaș
- Lucrări de amenajare parcări exterioare dispensar Recaș
- Lucrări de amenajare parcări exterioare Piața agroalimentară Recaș
- Lucrări de construcții de canalizare ape pluviale și lucrări de construcții de trotuare Ianculeasa
- Lucrări extindere iluminat Calea Bazoșului + Piață de animale
- Reamenajare fântână apă potabilă Petrovaselo
- Remenajare sediu SPCLEP Recaș
- Achiziție mese piață agroalimentară
- Elaborare PUZ Ianculeasa
- Reabilitare școală Izvin corp B
- Reabilitare interioară și exterioară școală cu clasele I-VIII Stanciova
- Amenajare trotuar P-ța Sf. Treime, colț cu str. Ion Cojar
- Modernizare la Căminul Cultural din Petrovaselo
- Renovare fațade și canalizare Cămin Cultural Herneacova
- Lucrări de renovare garaj salubritate
- Reparații și asfaltare drum Recaș-Ianculeasa 3km
- Reparație instalație încălzire Cămin Cultural Herneacova
- Servicii proiectare asfaltare drumuri interioare Recaș
- Achiziție motoferăstrău
- Achiziție tocător resturi vegetale
- Achiziție vitrine frigorifice piața agroalimentară

PRIMAR,
ING. PAVEL TEODOR

ACTIVITĂȚI EDUCATIVE ÎN COMUNA NOASTRĂ

În fiecare an școlar, la nivelul Liceului Teoretic Recaș se desfășoară activități educative extrașcolare complementare activității didactice, astfel diversificând oferta educativă și atrăgând elevii și spre alte activități care să dezvolte cât mai multe competențe și să fie distractive pentru toți cei implicați.

Pentru anul școlar 2014-2015 a fost stabilit *Calendarul activităților educative* la nivelul școlii, propunerile fiind variate, aparținând atât cadrelor didactice, cât și Consiliului elevilor din Liceul Teoretic Recaș. Apoi ne-am început munca..., mai întâi cu elevii claselor a VIII-a care au fost înscriși, pentru perioada octombrie-decembrie 2014, în proiectul POSDRU 137875 „Pregătire suplimentară în vederea promovării cu succes a evaluărilor naționale!”, proiect în care au fost incluse 20 de școli din județul Timiș.

A urmat participarea la alte activități precum *Noaptea cercetătorilor*, în 26 septembrie, la Universitatea de Vest din Timișoara și la Observatorul astronomic, iar în 13 octombrie *World Education*, o prezentare a universităților din Europa și SUA.

Și pentru că e nevoie și de activități distractive și pentru că se spune că toamna se numără bobocii, am făcut și noi numărătoarea în 24 octombrie la *Balul bobocilor*,

apoi ne-am pus măști și costume pentru a participa cu toții la *Halloween party*, în 31 octombrie, ultimul eveniment fiind organizat de Consiliul elevilor Recaș și de cadre didactice din școală.

- va urma -

Prof. MIOARA FÂRDĂ Prof. VALENTIN DRAGU

cadoul primăriei pentru recășeni

Foaia de Ususău

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TEODOR PĂCĂȚIAN” USUSĂU

Înv. SILVIANA SPĂTARIU

Existența școlii din localitatea Ususău este consemnată într-un raport din anul 1873 solicitat de sinodului eparhial, inspectoratului școlar, căruia îi era arondată școala la acea vreme. Raportul urmărea frecvența la cursuri a copiilor recenzați în fiecare comună. Aflăm că localul școlii din Ususău a fost construit în anul 1790 din material rezistent și se afla în stare bună. În sat erau 1500 de locuitori, care susțineau școala populară, ale cărei cursuri erau frecventate de 58 de băieți și 15 fete, dintr-un lot școlar alcătuit din 79 de băieți

și 76 de fete, în vârstă de la 6 la 12 ani. Cursurile școlii de repetiție erau frecventate de 30 de băieți și 18 fete în vârstă de 12-15 ani. Școala avea grădina cu pomi și o parte din materialul didactic necesar predării.

Învățător în vremea aceea era George Neagu, care absolvise cursurile preparandiei din Arad în anul 1864 și avea o vechime de 8 ani la catedră. Director școlar era Alexie Nemeș.

Asemenea majorității școlilor arădene, școala din Ususău a avut de înfruntat situații dificile în anii 1914-1918 datorită mobilizării învățătorilor. Îl găsim pe învățătorul Teodor Neagu de la școala din Ususău mobilizat pe tot parcursul anului școlar 1914-1915.

Învățătorul Teodor Neagu este cel care îl va descoperi și îndruma spre cariera artistică, pe elevul său, viitorul pictor Vasile Varga.

Mai aproape de zilele noastre, din anul 1941, școala, din localitatea Ususău, a purtat numele ilustrului publicist și istoric Teodor V. Păcățian, născut la 1852 în localitatea Ususău, omul despre care Vasile Goldiș spunea „Gândiți-vă și vă înclinați. Prin cinste, prin muncă, prin jertfă se înalță neamurile. Teodor V. Păcățian a dat pildă strălucitoare de muncă și jertfă.”

Școala Gimnazială Ususău este construită în locul unde se afla, în urmă cu un veac, casa bunicului din partea mamei, Dumitru Dehelean.

În anul 1941, această școală a primit numele ilustrului publicist și istoric născut pe aceste locuri. În perioada comunistă denumirea nu s-a mai păstrat.

Începând cu anul școlar 2013-2014 ca rezultat al demersurilor făcute de cadrele didactice, pe lângă Primăria Ususău și Inspectoratul Școlar Arad, școala poartă denumirea valorosului înaintaș, Școala Gimnazială „Teodor Păcățian”.

LĂCAȘURI ALE VEȘNICIEI NOASTRE

MARIANA VESALON

Pe vatra veche a satului situată în apropierea Mureșului, în anul 1758, protosinghelul Arsenie Radivoievici menționează existența unei biserici de lemn cu hramul „Sfântul Nicolae” pe care o descrie ca având 3 ferestre, ușa proastă, pridvor de scândură proastă, acoperită cu șindrilă de stejar, Sfânta Trapeză din lemn, deasupra un acoperământ, antimis sfințit de Gheorghe Popovici la 23 noiembrie 1752. Tâmpla: proastă, de scândură, 4 icoane de pistol, 2 mari pe lemn, iconostas 7 strane proaste.

Biserica, în anul 1779 a fost înlocuită cu alta, tot din lemn cu același hram, sfințită de protopopul Gheorghe Popovici al Lipovei.

Începând cu anul 1790, locuitorii încep să-și mute gospodăriile pe vatra actuală și odată cu acestea și biserica de lemn care a dăinuit pe noul amplasament până în anul 1912 când a fost edificată actual de zid, cu hramul celei vechi. Materialul bisericii de lemn a fost vândut prin licitație protopopului Fabrițiu Manuila al Lipovei pentru suma de 160 de coroane. De la această biserică se mai păstrează ușile împărătești, o cruce și o icoană pe lemn, predate Colecției de veche artă bisericească de la mănăstirea Arad-Gai.

Tot de la biserica de lemn, în Colecția de artă religioasă veche a Arhiepiscopiei Timișoarei se păstrează patru icoane pe sticlă reprezentând Botezul Domnului, Isus Binecuvântând, Maica Domnului cu Pruncul și Maica Domnului Îndurerată, toate provenind din secolul al XIX-lea.

- va urma -

TEODOR V. PĂCĂȚIAN - FIU AL SATULUI (1852-1941)

MARINEL VESALON

Teodor V. Păcățian, viitorul ziarist și istoric, s-a născut la 28 noiembrie 1852 în casa bunicului său, Dumitru Deheleanu din localitatea bănățeană Ususău, situată pe valea Mureșului, aproape de orașul Lipova.

Este fiul învățătorului Vasile Păcățian, care a urmat cursurile Preparandiei Ortodoxe din Arad la îndemnul protopopului de Lugoj, Ion Țieranu, impresionat de darul cântării cu care era înzestrat tânărul cântăreț bisericesc.

Frecventează cursurile școlii primare la școala din Ohaba Carașului, unde preda tatăl său. Gimnaziul l-a terminat la Lugoj, apoi a urmat liceul de la Arad.

A început să lucreze ca notar comunal în Jadani (azi Cornești, județul Timiș). A fost redactor la mai multe ziare din Transilvania: Tribuna (redactor-șef), Familia, Amicul familiei, Aurora română, Luminatorul, Telegraful român (director), Dreptatea, Noua Bibliotecă română etc. Tot el a fondat la Timișoara ziarul Timișana și Gazeta Poporului. În 1919 a scos la Timișoara Gazeta oficială a Consiliului Dirigent.

Publica în ziarele „Luminătorul” și „Familia”. A folosit pseudonimul literat „Brutus”.

Pentru activitatea sa în domeniul istoriei românilor a fost distins cu demnitatea de președinte al Secțiunii istorice a „Astreii”, demnitate pe care a purtat-o între anii 1911-1941.

Teodor Păcățian a devenit foarte cunoscut publicului român după publicarea operei sale principale, „Cartea de aur sau luptele naționale ale românilor de sub coroana ungară”, apărută în 8 volume, însumând 6560 de pagini, lucrare care i-a adus persecuții din partea autorităților, dar și simpatia opiniei publice românești.

Păcățianu a fost acuzat că ar fi comis 4 delictе: „provocare la nesupunere în contra legii; ațâțarea în contra națiunii maghiare; atacarea puterii obligatoare a legii și revoltarea contra legăturai dintre țările care compun statul maghiar”. Avocatul său, lugojeanul Coriolan Brediceanu a argumentat cu claritate faptul că jurații nu puteau judeca o chestiune care ținea de știință și de istorie și că prin persecuție tribunalul nu putea obține niciun rezultat. În final Păcățianu a fost condamnat la 8 luni de închisoare, 500 de coroane amendă și distrugerea totală a primei ediții a cărții. Ispășește pedeapsa la Seghedin.

Foaia de Voiteg

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

RUGA LA VÂCEG

DIRECTOR-PROF. CAMELIA FOGAS

Încă din anul 1923, după zile mohorâte de muncă și lucrutul pământului, vâcegenii s-au întrunit să hotărască o zi care să fie a lor: să joace, să cânte... să uite de necazuri.

Astfel că prima rugă în satul nostru a avut loc în anul 1923 și s-a organizat între biserică și școală. A cântat un singur „lăptaș”, om din sat.

Din anul 1927 s-a pus problema organizării „nigeii” (rugii) la Casa de Cultură Împreună cu preotul s-a hotărât ca ruga să coincidă cu Hramul Bisericesc din 24 aprilie ziua „de Sfântul Gheorghe – Ignat”, dar care pentru poporeni era neadekvată și săracă, întrucât oamenii abia își puseră grădiniile, nu a răsărit nimic, nici legume și nici pomi roșiți. În aceste condiții cei doi învățători și poporeni au stat de vorbă cu preotul și i-au expus situația, atunci s-a hotărât că ruga de la „Vâceg” să

se țină pe data de 8-9 septembrie la „Sfânta Mărie Mică” când toate grădiniile și pomii au dat roade deci era o rugă bogată.

S-a găsit o trupă de muzicanți, s-a plătit căpară, s-a hotărât prețul muzicii, data și ora când să vină.

Pe data de 8 septembrie, două cocii împănate cu cai și zvoane pe ei, îi așteptau în gară. Muzicanții au urcat în cocii și au plecat la cămin. Aici lumea îi aștepta să vadă ce muzică cântă la rugă.

Femeile mai în vârstă stăteau pe scaune, în fața lor tinerele fete în costume naționale, iar cele măritate

Ruga pe vremuri

având pe cap tulbenți din bani de argint. Dansul propriu-zis începea cu o horă care, era condusă de o pereche hotărâtă prin licitație. În jurul terasei de dans se adunau sătenii împreună cu goștii (musafirii) lor veniți din Jebel, Deta, Folea, Opâtița, Birda, Ghilad, Livezile etc., unde se regăseau priete-

ni vechi sau se înfiripau prietenii noi.

La orele 19-20 se cânta marșul și toată lumea mergea acasă pentru cină, după care la ora 21 se revenea pentru bal care ținea până dimineața la orele 4-5.

Ziua a doua, era și mai frumoasă. Ruga debuta la ora 9 dimineața cu parada cailor și a căruțelor împodobite și pline cu băieți și fete urmați de muzică, iar în spate o platformă cu fotbalistii stând în picioare și chiuind, scoțând astfel la porți toată lumea din comună. După amiază, la terenul de fotbal aveau loc meciuri cu satele vecine. La meciurile de fotbal era în-

Ruga la Căminul Cultural în zilele noastre

vitat și primarul localității care avea loc de cinste la o masă pe care se afla băutura de casă. În timpul jocului când fotbalistii se faultau, primarul se ridica în picioare și striga: „Copile, fotbalu' nu se joacă cu vișine și cu duge, ci cu slastă, să ai picioare ca a lu' Rembu”. Se continua apoi cu dans

și voie bună la căminul cultural până la ora 20-21 când muzicanții plecau și băștinașii continuau cu program artistic. Renumitul portar Uțu, cânta la chitară un renumit cântec italian „La Gina Regina”. Chita Băcală și Viorica Dulgher cântau în duet iar Ghiță Groza cânta o doină intitulată „Pântru mândra mea frumoasă, am rămas o zi dă coasă”.

Merită să menționăm o parte din cei care au cântat de-a lungul timpului la rugile comunei Voiteg: Renumitul taragotist Luță Loviță, Fușariu Ion de la Bocșa, Tufariu Emanoil, Boț Badea, Gigi Toma de la Șipet, Acea, Marușca de la Jebel, Laza Cnezevici cu cântecele rămase în eternitate: „Nu știu Doamne ce să fac”, „Ai ciuciu, ciuciu, nu-i răchie-n buciu”, o trupă din Foeni, fanfara de la Șoșdea, Dumitru Constantin care a copilărit la Vâceg împreună cu Lae Curea și Pătru Lin și era renumit pentru cântecele sale: „Deasupra de Reșita”, „Fetele din Berecsău”, Florentin Iosif din Toader care era tractorist la Ferma 1 I.A.S Voiteg cu renumitul cântec: „Cine trece sara dealul”.

Cu ocazia rugilor, timp de două zile, tot satul împodobit cu flori era doar un cântec. Chiar dacă lumea era săracă era o mândrie pentru orice familie să găzduiască cât mai mulți musafiri (goști), care erau așteptați cu porțile deschise.

- va urma -

ȘCOALA GERMANĂ DE AGRICULTURĂ ȘI GOSPODĂRIE ACKERBAUSCHULE AUS VOJTEG

PROF. SORINA GROZA - ȘCOALA GIMNAZIALĂ VOITEG

În iunie 1927 a fost fondată la Timișoara Școala Germană de Agricultură și Gospodărie S.A. - Ackerbauschule aus Vojteg, aceasta fiind o întreprindere deschisă în scopuri culturale având un capital în acțiuni de 8 milioane de lei. În urma deschiderii Școlii de gospodărie a surorilor Notre Dame, pe teritoriul Marienheim din Timișoara, au mai rămas bani și pentru construcția Școlii de Gospodărie din Voiteg. Acționarii au fost țărani germani din 38 de comune din Banat, care au plătit acțiunile cu grâu, o acțiune echivala 100 kg de grâu, valoric, 1000 lei, bani plăți în trei rate anuale. Cursurile au început în 27 noiembrie 1927. Durata studiului a fost de 6 luni, deoarece tinerii participau activ la munca din fermele proprii. Școala a fost condusă de cadre didactice ale Universității de la Hohenheim din landul Baden-Württemberg din Germania, universitate sub tutela căreia funcționa aceasta. Disciplinele predate erau similare cu cele din Baden-Württemberg și anume: Economie Politică, Studiul procesului de

producție în agricultură, Contabilitate, Organizare cooperatistă, Noțiuni generale și speciale de creștere a animalelor, Fiziologie, Anatomie, Furaje, Botanică, Mașini și utilaje agricole, Chimie, Științe agricole și îngrășăminte, Istorie, Geografie, Matematică, Astronomie, Limba română și Limba germană. Au fost acceptați absolvenți a șapte clase de școală populară. Statul român a recunoscut diplomele eliberate de această școală din anul 1932, școala consolidându-și poziția sub numele

Deutsche Ackerbauschule-Voiteg

de Ackerbauschule. Profesorii care au predat la această școală au fost profesori din România și din Germania. „Școala, nu numai că le pune pe elevii la dispoziție informații de specialitate, ci îi formează și ca oameni, le contura personalitatea, transformându-i într-un model pentru săteni” (Engelmann Annie). Odată cu retragerea armatei germane școala și-a închis porțile. Nostalgia, dragostea și dorul de pământul bănățean i-a determinat pe urmașii întemeietorilor școlii să o reînființeze în anul 2001. Procesul de reînființare a fost unul de durată, numai construcția a durat 8 ani. Azi școala nu se bucură de o finanțare deosebită, situație ce se regăsește în tot învățământul românesc.

Pagini de descriere completă nu deținem despre instituție, dar Engelmann Annie, în lucrarea „Voiteg-Wojteg-Vojtek-Woitek-Voiteg, Geschichte einer Banater Gemeinde”, a adus un plus de valoare localității noastre Voiteg. Este greu de redat în cuvinte importanța pe care a avut-o această școală pentru comunitatea din Voiteg. Rămâne doar să parafrazezi o vorbă celebră: „Despre Voiteg, cu dragoste!”

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Elevii școlii generale din CENEI AU SALUTAT VENIREA NOULUI AN ÎN DIFERITE LIMBI

ÎNVĂȚĂTOARE DELIA CHEȚMAN

Comunitatea multietnică primește noul an prin simfonia de culori a diversității culturale. Iată câteva exemple:
Sârbi: Sretna Nova Godina
Români: An Nou Fericit

Croați: Sretna Nova Godina
Germani: Gluckliches Neues Jahr
Maghiari: Boldog Uj Evet
Ucrainieni: Z Novym Rokom
Romi: Bahtalo Nevo Bersh

Ca să întâmpine noul an, să se facă cum se cuvine, școlarii au prezentat un frumos program de colinde, iar cei din conducerea primăriei Cenei, conform tradiției, au înmănat pachetele cu dulciuri fiecărui copil.

Colindătorii sârbi și români pe ulița satului

La Cenei copiii de etnie sârbă au transformat iarna într-o frumoasă poveste de colinde. Însoțiți de noaptea friguroasă, dar încurajați de luminile sfinte ale sărbătorilor din perioada geroasă, tinerii colindători au umblat din casă în casă, conform obiceiului, pentru a le aminti celor mai în vârstă, că în Banat încă răsună urări în limba lor.

Elevii au organizat un program la Biserica Ortodoxă Sârbă, unde printre altele, au prezentat și colindul de mai jos:

Вознеси во љубоје, Христие
Боже наш, вознеси мирови
својей разуми; в тои до
звјезда служашину звјездеју
урадуја, медје кланатицеја
солнцу правди. У медје
вједјеши с висоим
восиоке, Госиорн,
слава медје

Nici Biserica Ortodoxă Română nu a rămas necolindată. Și aici, cu mic, cu mare, au fost prezenți, pentru ai aduce Mântuitorului în dar, un bogat program de cântece bisericești și urări potrivite sărbătorilor de iarnă.

ASTĂ SEARĂ PE-Ū SERAT
FECIOARA MARIA
PN VIFLAIM CETATE
CĂLĂTORIND VEUEA.
ŢI SI FIIND OBOŞITĂ
ÎN ORAŞ ÎNTRA
ÎN VIFLAEMUL MARE
NIMENI NU O PRIMEA.
ŢI ATUNCI FECIOARA SFÂNTĂ
DIN ORAŞI IESİ
TRECÂND PRINTR-O POIANĂ
LĂCAŞUL ŞI-L GÖŞI

ANA MARIA ȘI DARIUS ADRIAN AU PRIMIT TAINA BOTEZULUI LA CENEI

ALEXANDRA ȘTEFANOV

Sfânta Evanghelie după Marcu ne vorbește despre botezul Mântuitorului: „Eu v-am botezat pe voi cu apă, El însă vă va boteza cu Duh Sfânt. Și în zilele acelea, Iisus a venit din Nazaretul Galileii și s-a botezat în Iordan, de către Ioan. Și îndată, ieșind din apă, a văzut cerurile deschise și Duhul ca un porumbel coborându-Se peste El. Și glasul s-a făcut din ceruri: Tu ești Fiul Meu cel iubit, întru Tine am binevoit.”

Acestea cuvinte le-au stat mărturie și celor care în data de 14 decembrie 2014, la Biserica Ortodoxă Română din Cenei, au dus către altar, două suflete pure.

Ana Maria, în vârstă de trei ani a cărei nașă s-a angajat a fi Maria Rad și Darius Adrian în vârstă de trei luni al cărui părinte spiritual este Aurica Deneș au fost creștinați. Cei doi frați din familia Berei s-au purtat exemplar, iar taina sfântului botez le-a adus lacrimi de bucurie celor prezenți.

Boboteaza la Cenei

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Domnul Ioan Guțu, a schimbat în frumos, fața comunei Birchis

Prof. Iulian FRENȚIU

Evremea dubașilor, copiii românilor colinde spun și întreaga Vale a Mureșului, sclipește în poleiala iernii. E vremea sărbătorilor! Cobor spre Birchis prin codrii mocioneștilor, lăsând o ciută să treacă cu pace în drumul ei spre izvor. Ce balsam neprețuit pentru suflet, este ciuta, viscolită de nea, adu-mecând văzduhul și înfruntând trușașă, nămeții! Ochii ei, ca două făclii aprinse de îngeri, sunt brumați de frig.

Opresc la Căpâlnaș, pentru a mai admira încă o dată, castelul Ecaterinei Mocioni. Ce neam! Ce destin! Machedonii, spunea recent actorul-creștin, Dan Puric, sunt cei mai buni români!

Peste drum de castel, în dreptul bisericii, domnul profesor Iulian Frențiu. Ne salutăm, ca

bune cunoștințe. Cu ceva vreme în urmă, am prionit un dialog în conturul unui interviu. Îmi face bine liniștea acestui om, într-o țară în care se cultivă, tot mai des, neliniștea.

▶ Nu ai mai trecut de mult pe la noi, mă dojenește părintește-didactic cel, a cărui patrie, cum spunea Nichita, este Limba Română.

Am mai trecut, dar, chiar, dacă în grabă, tot am remarcat schimbările din comună.

▶ Da, domnul Ioan Guțu, a schimbat în frumos, fața comunei. Și din acest motiv, pe domnul Guțu, la alegeri, l-au votat și îl vor mai vota, chiar tineri care nu erau născuți când dânsul a devenit pentru întâia oară primar.

Domnule profesor, este iarnă, de jur împrejur, a înghețat și liniștea. Sunteți dascăl de limbă românească, dați-mi, aici și acum, definiția poeziei.

▶ Domnișoară Silvia, tânăra mea colegă, dar a făcut-o Nichita Stănescu, ar fi necuviincios să nu o amintesc pe a lui.

Cum sună, domnule profesor?

▶ Poezia nu este numai artă, ea este însăși viața, însuși sufletul vieții. Fără poezie omul nu s-ar distinge de neant.

Domnule profesor, m-am oprit să vă salut nu să fac un interviu. Dar totuși, pentru că pot face o bucurie cititorilor jurnalului „Banatul”, din orice întâlnire cu dumneavoastră, vă rog să înveliți clipa de frig, cu mantia poeziei care vă însoțește mereu.

▶ O strofă!

Fie!

▶ Ah, voi sănii, sănii! Și voi cai, voi cai!

Numai dracul v-a scornit, mișelul!

Peste stepă-n goană cu alai,

Râde pân' la lacrimi clopoțelul.

Esenin, domnule profesor:

▶ Mai ales iarna, domnișoară.

Dialog consemnat de
Silvia FECHETE

ȘCOALA BIRCHIȘANĂ

„Școala nu este un institut de învățatura, ci un templu ai cărui preoți sunt profesorii!”

Regele Carol II

Nicoleta BĂDESCU

Scoala din comuna Birchis a funcționat fără local propriu între anii 1789-1828 având ca prim învățator pe Solomon Iosifovici. Prima școală zidită în noul sat la 1828 a servit ca lăcaș de lumină 106 ani, când, în 1934, a fost demolată și din materialul bun s-a clădit chiar pe același loc în „plațul bisericii”, astăzi servind de Cămin Cultural. În 1875 s-a zidit al doilea local de școală care există și azi sub denumirea de „școala veche”.

Actuala școală a fost construită în anul 1934, în dreapta bisericii, fiind denumită atunci Școala Primară „Alexandru Mocioni”, iar primele documente despre școală datează din anul 1929. Aceste date sunt confirmate de multiplele pro-

iecte de construcție existente în arhiva școlii. În anul 1975 i s-a alăturat construcției existente o construcție nouă prin aportul părinților și al altor oameni din localitate.

În anul școlar 1824-1825 la Școala Birchis, din districtul Caransebeș, a funcționat ca învățator Mihai Ungur. Erau 145 de copii (85 băieți și 60 fete) dintre care 59 frecventau școala (49 băieți, 10 fete).

Învățătorul Ioan Mihailovici avea 13 ani de serviciu în 1844. Director școlar era Partenie Iasimovici. Școala avea un efectiv de 67 de elevi. Baza materială a școlii era asigurată de cei 1578 de locuitori din sat. Învățătorul și-a continuat activitatea în localitate. În anul școlar 1845-1846 cursurile școlare au fost frecventate de 76 de copii.

La data de 1 noiembrie 1866 Școala Birchis aparținea de Inspectoratul Lipova. Învățătorul Ion Mihailovici avea 115 de elevi (81 băieți, 34 fete), care frecventau școala din 191 recenzați.

În prezent Școala Generală „Alexandru Mocioni” Birchis funcționează cu aproximativ 100 de copii, cu vârste cuprinse între 3 și 15 ani: 20 de copii de nivel preșcolar, 40 de copii de nivel primar, 40 de copii de nivel gimnazial.

Sfatul Medicului

DR. LUCA MARIUS

În această perioadă rece a anului este important să evităm aglomerațiile deoarece este riscul contractării unor viroze respiratorii. De asemenea, în special bolnavii cardiaci, să evite deplasările prin frig deoarece expunerea la temperaturi scăzute pot precipita crize de angina pectorală cu consecințe nefaste asupra organismului. Este importantă hidratarea corespunzătoare a organismului, consumarea de citrice, vitamina C, care cresc imunitatea organismului. În caz de stări febrile este important să nu luăm antibiotic de la început știut fiind faptul că adenovirozele se tratează cu paracetamol; ceai și simptomatice, iar în caz de febră mare cu stare generală alterată să se adreseze serviciilor medicale de specialitate sau medicului de familie.

ORGANIZAREA PĂȘUNATULUI

Pășunatul se execută sub formă organizată. Orice altă formă de pășunat a animalelor se consideră pășunat clandestin și contravine prevederilor prezentului regulament.

Terenurile evidențiate ca pășune, conform blocurilor fizice, aparținând consiliului local (UAT Birchis) vor fi folosite exclusiv pentru pășunatul animalelor.

În scopul asigurării unui pășunat rațional, pe tot parcursul anului se vor sta-

bili efectivele de animale de către compartimentul agricultură prin ing. Todorescu Ovidiu, pe trupuri de pășune în funcție de numărul de animale și UVM, asigurându-se încărcătura optimă de animale pe hectar, dar nu mai mică de 0,3 UVM/ha. Parcelele situate în localitatea Căpâlnaș, blocurile fizice nr. 678 în suprafața de 40.75 ha, 50 în suprafața de 20.24 ha, 694 parțial în suprafața de 20 ha, 695 parțial 25 ha, în localitatea Birchis bloc fizic nr. 618, în suprafața de 82.05 ha, în localitatea Ostrov, blocurile fizice nr. 609 în suprafața de 42.33 ha, 774 în suprafața de 50 ha, în localitatea Virismort, blocul fizic nr. 2020 în suprafața de 20.26 ha, sunt destinate în exclusivitate pentru pășunatul bovinelor și ecvideelor.

SECRETAR Radu ZAHARIADE

Foaia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Vermeșul și oamenii săi, reprezintă pentru mine totul

Ion Iacob DAMIAN - primar al comunei Vermeș

2i de iarnă frumoasă, cobor dinspre dealurile Silagiului spre Vermeș într-un decor de basm. De o parte și alta a drumului, pădurea înveșmântată în albul zăpezii; în mașină cald, și la radioul din habitacul, „Balada” lui Porumbescu. Cred că aceasta e fericirea: să-ți fie vii cei dragi, și iarna să cobori spre Vermeș, lunecând pe o panglică albă de ninsoare. Opresc, și un timp, încerc să îmi umplu sufletul cu alb, să îmi umplu inima cu liniște. Avea dreptate Sfântul Francisc din Assisi: „Pe lumea asta am nevoie de puțin; iar de puținul acela am nevoie și mai puțin.

Opresc la intrarea în imobilul impunător care găzduiește primăria acestei frumoase așezări aflată cu trupul în Caraș și sufletul în Timiș. Domnul primar Ion Iacob Damian, mă așteaptă, ca întodeauna, cu o cafea și un pahar cu apă din pământul Vermeșului.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru amabilitatea cu care lunar mă primiți în această comună, pe care o administrați de ani buni și care își schimbă în bine înfățișarea de la an la an.

▶ Bine ați venit domnișoară Silvia, dar înainte de orice altceva, țin să vă felicit, ca un om care mă aflu în caseta „Colegiului Director” al jurnalului Banatul, jurnal care este cu siguranță, cel mai frumos și bine lucrat jurnal din Banatul nostru drag. Vă felicit cum spuneam, și pentru că într-un timp extrem de scurt, dacă nu mă înșel, în nici o jumătate de an, ați reușit să aduceți această revistă de la 14 pagini la 16, apoi la 20 și azi la 24! Felicitări! Și te felicit și pentru că ai reușit să apropii de idealurile Uniunii, pe lângă administrațiile Banatului istoric și sfintele Episcopii. Nu cunosc evoluția exactă a presei din Banat de-a lungul vremii, dar cred că o astfel de revistă nu a mai existat.

Vă mulțumesc, domnule primar, dar pentru o exactă informare a cititorilor, trebuie să subliniez că e plăcut și deopotrivă ușor să lucrez la un astfel de jurnal, atunci când ai alături nume asemenea celor aflate în caseta redacțională. Haideți, să privim înapoi cu mândrie.

▶ Da, privind în urmă, sunt bucuros în special pentru recepția proiectului finanțat prin Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013, prin care s-a reușit asfaltarea a 8,7 kilometri de străzi interioare și realizarea unui

număr de 280 de podețe și patru poduri.

Căminul, domnule primar?

▶ Sigur, aici s-a lucrat atât la extindere cât și la dotarea căminului cultural.

Domnule primar, fondurile de la Uniunea Europeană pot fi un punct de sprijin accesibil?

▶ Deși banii nu vin ușor, odată semnat contractul, finanțarea este sigură. În primul rând trebuie să fii serios, dar și să ai în spate o echipă care să te sprijine și care să-și cunoască bine meseria, iar eu la primărie am astfel de oameni. Și eu, tot în fondurile europene, îmi pun speranța și în viitor. Pentru că ne învecinăm cu județul Timiș, am hotărât să intrăm în Grupul de Acțiune Locală „Timișul de Centru”, alături de 11 localități din acest județ, în speranța că vom obține mult mai ușor fonduri de la Uniunea Europeană.

Domnule primar, la capătul acestui mini-interviu, se cuvine să vă rog să adresați un mesaj locuitorilor comunei, pe care cu fală o gospodăriți.

▶ Silvia dragă, Vermeșul și oamenii săi, reprezintă pentru mine totul. Lor, locuitorilor comunei mele, pruncilor lor și tuturor cititorilor jurnalului „Banatul”, un an binecuvântat de Dumnezeu.

Dialog consemnat de
Silvia FECHETE

PROMOVAREA TURISTICĂ A ZONEI, ATÂT DIN PUNCT DE VEDERE AL POTENȚIALULUI NATURAL/ANTROPIC, CÂT ȘI AL INFRASTRUCTURII TURISTICE

Mihaela IDOT

Obiective

Asigură informațiile necesare pentru turiștii care vizitează zona; transmite informațiile solicitate celor interesați; transmite toate informațiile cu profil turistic informator și agenților de turism.

Organizează manifestări turistice cu scop promoțional (festivaluri, seri turistice etc).

Unul dintre rolurile importante ale centrului este acela al sprijinirii agenților economici din

zonă, oferind consultanță în ceea ce privește promovarea strict personală a agentului sau prin intermediul centrului.

Stabilește contacte cu centre similare pentru promovarea în comuna a unei regiuni turistice.

Centrul asigură toate informațiile cu caracter turistic privind localitatea, regiunea sau țara. În acest sens creează toate bazele de date necesare pentru a răspunde solicitărilor existente.

Având în vedere că activitatea de bază a acestui centru este promovarea, de aceea este necesară o colaborare între acest centru și departamentul specializat pe promovare din cadrul Ministerului Turismului Culturii și Turism.

PENTRU SIGURANȚA CETĂȚENILOR NOȘTRI

venirea zăpezii în sezonul de iarnă reprezintă un prilej de bucurie pentru copiii din Vermeș, dar pentru noi, polițiștii este un motiv de a face unele recomandări tuturor cetățenilor din comuna Vermeș.

Prin intermediul „Foi de Vermeș” recomandăm cetățenilor să nu își lase copiii sau nepoții să se dea cu săniile pe drumurile comunale asfaltate, deoarece există riscul producerii unor accidente de circulație, având în vedere faptul că distanța de frânare a autovehiculelor este mult mai mare decât în condiții normale.

Totodată, îndemnăm conducătorii de autovehicule de orice fel, să circule cu prudență și cu viteză redusă, pentru a evita astfel incidentele cum ar fi ieșirea de pe partea carosabilă a drumului public.

Iarna aceasta, la Postul de Poliție al comunei Vermeș nu au fost semnalate evenimente rutiere din pricina căderii zăpezii, iar prin intermediul unor activități specifice de prevenire dorim, ca pe viitor, să nu întâmpinăm nici un fel de situație neplăcută.

Rubrică realizată de poliția comunei Vermeș

Copiii de la grădiniță alături de educatoarea Mărioara Luminosu

Foaia de Lugoș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

UN OM DE FALĂ PENTRU UN MUNICIPIU DE FALĂ

Vasile TODI

Recent mi-a căzut dinaintea ochilor, o mărturisire a omului, Francisc Constantin Boldea, o destăinuire făcută cu multă acribie, așa cum îi stă bine unui om care respectă proprietatea cuvintelor. Pe acest om, Cetățean de onoare al orașului Oțelu Roșu, oraș al cărui învățământ la slujit infatigabil câteva decenii, îl cunosc atât de bine încât

îl cred pe cuvânt. Citiți confidența sa și veți vedea că Țara Banatului naște încă bărbați care mai pot sluji un ideal, cu rigurozitate pietistă. Spune primarul de azi al Lugojului, singurul oraș din România cu aură imperială neștirbită: *Le datorez un oraș frumos părinților și bunicilor mei, care au trăit tot în Lugoj, dar și copiilor și nepoților mei, care vor să trăiască aici în Lugoj și nu în altă parte. Lugojul înseamnă pentru mine, locul unde m-am*

născut, locul unde mi-am petrecut copilăria și adolescența, dar și familia mea. Am crescut pe străzile Lugojului, oraș care se reîntoarce la normalitate. Este datoria mea față de lugoșeni, dar și față de familia mea, să mă lupt pentru a face un oraș cu adevărat european.

Domnule prof. ing. Francisc Constantin Boldea îți meriți cu prisosință titlul de *Primar al anului cu Plachetă de Excelență*, acordat de Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

VALORILE LUĞOJENE GRATULATE DE ADMINISTRAȚIA LOCALĂ

Andrada CĂDARIU

Administrația lugojeană și-a recompensat la sfârșitul anului trecut elitele din domeniul sportului.

Evenimentul, a reunit în sala de ședințe a consiliului municipal peste 100 de sportivi, care fac performanță în volei, atletism, lupte, judo, moto-cros, gimnastică, box sau șah.

Aceștia provin de la CSS Lugoj, CSM Lugoj, CSHF „Maraton '93” Lugoj, Club

Moto Extrem Lugoj și CS C&C Moto Racing Team Lugoj.

Fondurile pentru această premiere s-au ridicat la o valoare totală de 50.000 lei.

„A fost un an bun pentru sportul lugojean, care a dat campioni și vicecampioni ai României. Administrația locală a susținut și va susține și pe viitor acest domeniu, care face onoare Lugojului prin sportivii de elită. În prag de Crăciun și An Nou doresc să le urez tuturor La mulți ani și multă sănătate”, declara Francisc Constantin Boldea, primarul municipiului Lugoj.

În timpul decernării premiilor, domnul Francisc Constantin Boldea a promis întregii asistențe că anul viitor stadionul municipal va fi dotat cu o pistă de tartan, care-i va ajuta pe atleți să-și sporească performanțele în această ramură.

INFORMAȚII UTILE

Înscrierea cetățenilor în audiență la Primarul Municipiului Lugoj, prof. ing. Francisc Constantin Boldea, se face luni la ora 8 00, la Compartimentul Relații cu Publicul, camera 7 a Primăriei Municipiului Lugoj, pe baza actului de identitate.

Audiențele au loc în fiecare miercuri începând cu ora 15.00.

O persoană/membru al familiei se poate înscrie și participa o singură dată la 90 de zile.

Cetățenii se pot înscrie în audiență pentru probleme personale sau de grup, fără a se discuta probleme legate de repartizarea locuințelor.

Sport

TREI JUCĂTOARE NOI PENTRU CSM LUĞOȘ

ALEXANDRA TOMESCU

CSM Lugoj se întărește pentru returul Diviziei A1. Româncele Cristina Zanfir, Adriana Rotaru, dar și australianca Loren Cory sunt darurile „Moșului” pentru formația de volei feminin de pe malul Timișului. Reamintim că înaintea începerii campionatului, CSM Lugoj a mai transferat o jucătoare de pe alt continent, americanca Krista DeGeest. Aflată pe locul 8 la jumătatea sezonului regulat, CSM Lugoj va relua sezonul pe 16 ianuarie, pe terenul Medicine Tg. Mureș.

LUĞOȘUL, ÎN RĂȘUNET DE COLINDE

SORANA KOȘ

Primăria Municipiului Lugoj alături de școlile din oraș a programat, cu ocazia sărbătorilor de iarnă, în fiecare zi a săptămânii dinaintea Nașterii Mântuitorului câte un concert cu colinde de Crăciun, în Târgul de Crăciun din piața „J.C. Drăgan”. Elevii împreună cu profesorii însoțitori au concertat pe treptele Catedralei Greco-Catolice. Tot în aceeași locație au susținut concerte cu aceeași tematică și corurile bisericești din oraș.

UNANIMITATEA ADUCE LUĞOȘULUI BAZIN DE AGREMENT CU TOPOĞAN

DARIA NICHÎȚEANU

Ultima ședință ordinară a Consiliului Local al Municipiului Lugoj a fost o ședință aniversară. Consilierii și primarul orașului au închinat un pahar de șampanie după ce au votat ordinea de zi, felicitându-se reciproc pentru un an liniștit din punct de vedere al administrării orașului.

Din cele cinci puncte aflate pe ordinea

de zi, al treilea a fost amânat în consiliu, fiind vorba de aprobarea vânzării câtorva terenuri din municipiu. Primul punct de pe lista de proiecte de aprobat a fost desemnarea unui consilier local în Consiliul Comunitar Consultativ al municipiului Lugoj, în persoana lui Gerlinde Grozav, consilier PSD.

Cu unanimitate de voturi a fost votată aprobarea studiului de fezabilitate și a devizului general pentru obiectivul „realizare bazin agrement cu tobogan” la Ștrand.

Foaia de Fârliug

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

LONGEVITATEA CĂSNICIEI PREMIATĂ LA FÂRLIUG

ANA SÂNPETRU

Se spune că e ușor să faci o nuntă, să întemeiezi o familie, dar e foarte greu să o menții. Asta pentru că, așa cum știm, pasiunea care e la început e trecătoare, și numai în unele cazuri e înlocuită de dragostea adevărată, de respect reciproc și de înțelegere. De aceea, în popor, a fost atribuit câte un simbol anilor care au trecut de la nuntă. Cu cât căsnicia e mai lungă, cu atât e mai rezistentă și mai durabilă. Spre exemplu, la 50 ani se sărbătorește nunta de aur. Aurul este metalul zeilor. Deja, când se ajunge la nunta de aur, căsnicia a ajuns la perfecțiune, la desăvârșire. Aurul reprezintă lumina, cunoașterea și viața veșnică, dar și dragostea, bogăția centrul căldurii și strălucirea.

Serbarea de sfârșit de an a școlii din comuna Fârliug a adus pe lângă un program frumos de colinde și festivitatea de premieră a cuplurilor care au împlinit jumătate de secol de conviețuire. Primăria a acordat diplomă jubiliară

și un premiu în valoare de 300 de lei pentru fiecare familie care a aniversat 50 de ani de căsătorie în 2014.

Cei care poartă cu mândrie acești ani în care au respectat sfânta taină a căsniciei sunt:

*Ioan și Elena Madescu
Ștefan și Sofia Sașec
Petru și Elena Carabaș
Iosif și Elena Maria Bașu
Nicolae și Maria Sciopone
Petrea și Silvia Căprariu
Ioan și Maria Popovici
Ioan și Elena Indru*

STRĂZI MODERNIZATE ÎN FÂRLIUG

ADRIANA MIHĂILESCU

Prin programul național de dezvoltare locală, comuna Fârliug a semnat în 8 octombrie 2014 contractul de finanțare pentru proiectul de modernizare străzi în localitate. Valoarea totală a investiției este de 5.781.949 lei din care de la bugetul de stat se va finanța 5.524.001 lei.

Obiectivul va fi finanțat eșalonat pe ani. În anul 2014 a fost finalizat proiectul tehnic,

iar în momentul de față planul se află în faza de evaluare a ofertelor pentru execuția lucrării. Modernizarea străzilor include asfalt pe o porțiune de aproximativ 6 kilometri.

BISERICA ORTODOXĂ, UN MONUMENT DE ISTORIE

ELENA POP

Biserica datează din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, dar fără îndoială la case de cult trebuie să fi existat anterior. În statistica din 11 iunie 1767 a Eparhiei Timișoarei, la Fârliug sunt amintiți doi preoți ortodocși cu numele Popovici, iar Cronica lui Nicolae Stoica de Hațeg amintește pe popa Matei din Ferliug.

E interesantă întâmplarea povestită de cronicar cum că în ianuarie 1774 obercnezul de Ferliug, Ignea, vine să-l ceară de ginere, pentru una din cele două fiice ale sale, Nicolae Stoica de Hațeg, aflat atunci la Vârșeț.

Obercnezul Ignea mai vroia ca viitorul ginere să devină și paroh în Fârliug. Ca atare, el trimite pe „popa Matei” împreună cu „catane” și alți cneji în peșit. Însă tatăl cronicarului, protopopul Atanasie Stoica de Mehadia, se împotrivesc.

Totuși informația e interesantă pentru că arată cât de prosperă era comunitatea și ca ea avea nevoie de încă un preot. De altfel, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, în Fârliug erau trei parohii Ortodoxe.

Biserica actuală este datată 1789, este monument istoric, construit în forma de navă cu turn, are ziduri groase (din piatră și pe alocuri din cărămidă) de peste un metru. Aceasta poartă hramul Adormirii Maicii Domnului.

După cum precizează pr. Daniel Mateia într-o micromonografie a localității: „pictura de pe semicalota bisericii actuale datează, după părerea unei comisii naționale de expertiză de la București înainte de prima jumătate a secolului XVII”. Datorită, mai ales, acestei picturi de mare vechime, biserica este declarată monument istoric.

Pictura este executată pe lemn în tempera, cuprinzând Sfânta Treime, Fecioara Maria, cei patru evangheliști și cete îngerești. Restul bisericii este pictată de Gh. Costiurin, în ani 1983-1985, în tempera (bolta) și fresca, în stil bizantin tradițional. Iconostasul este de piatră. Noua pictură, realizată în timpul păstoririi pr. Ioan Mateia, a fost binecuvântată de P.S. Episcop Dr. Laurențiu Streza în 21 septembrie 1997.

Între 1945-1947 s-a restaurat, înălțându-se pereții laterali. Foaia Diecezană consemnează sfințirea bisericii după renovarea din 1947 prin episcopul Veniamin Nistor (nr. 40-41/1947). Școala confesională este menționată din 1776.

- va urma -

SFATURI MEDICALE PENTRU PERIOADA DE IARNĂ CU TEMPERATURI FOARTE SCĂZUTE

CAIUS GHELESIAN

intestinal optim.

Dată care sunt recomandările mele, utile, pentru a ieși cu bine din această perioadă de iarnă:

- Consumul de alimente bogate în proteine, grăsimi nesaturate (ulei de măsline, ulei de floarea soarelui și porumb, pește, pui), fructe și legume proaspete care asigură aportul de vitamine și minerale cât și un tranzit

- Evitarea consumului de băuturi alcoolice și expunerii la frig, încălzirea corespunzătoare a locuințelor, evitarea instalațiilor improvizate care pot duce la intoxicații cu monoxid de carbon și aerisirea locuinței cel puțin o dată pe zi. Atenție și la supraîncălzirea locuinței pentru că șocul termic este mai mare când se iese afară.

- Consumați o cantitate optimă de lichide (aproximativ 2 litri pe zi), în special apă, ceaiuri sau sucuri naturale neîndulcite și fără conservanți. Consumul băuturilor carbogazoase determină apariția balonării iar conținutul de coloranți, conservanți și zahăr poate declanșa reacții gastro-intestinale sau chiar cutanat-alerģice.

- Persoanele vârstnice, în special cele cu afecțiuni cardiace și respiratorii să evite deplasările și frecventarea locurilor aglomerate deoarece, în lunile de iarnă, apar predispoziții pentru răceală, gripă, circulație sanguină proastă, vitalitate scăzută și tulburări sezoniere ale stării sufletești.

- Îmbrăcăminte și încălțăminte corespunzătoare.

Foaia de Coșteiu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Elevii noștri printre cadouri și colinde

Prof. Claudia FILEA

Șiarnă. Așteptăm să apară primii fulgi. Așteptăm să vină Crăciunul - Sărbătoarea Nașterii Mântuitorului. Focul pâlpaie vesel în sobă, bradul e împodobit, cadourile așteaptă să fie desfăcute, iar copiii se cuibăresc în brațele bunicii, așteptând să audă încă o dată povestea. În casă miroase a cozonaci și în depărtare se aud colindătorii: „Deschide ușa, creștine!” Pe fețele tuturor se citește bucuria. Așa arată

unul dintre tablourile care ar putea reprezenta magia.

Un astfel de tablou au dorit să realizeze și elevii Școlii Gimnaziale din Coșteiu. În data de 18.XII.2014 s-au strâns cu mic cu mare, însoțiți de mămici, tătici, frați, bunici sau prieteni. Au împodobit bradul, au cântat colinde, au interpretat roluri în scenete și au împărțit zâmbete și veselie. Și, pentru ca imaginea să fie completă, Primăria comunei Coșteiu a răsplătit eforturile copiilor oferindu-le cadouri.

Minunat ar fi să putem păstra această bucurie de-a lungul întregului an... E greu? Da! Dar nu e imposibil! Merită să încercăm... și, în cea mai mare măsură, depinde de fiecare dintre noi dacă reușim.

PRIMĂRIA din COȘTEIU SPRIJINĂ COMUNITĂȚILE MULTIETNICE

Înv. ANDREEA MODORAES

Țipari este o localitate cu un specific aparte, deoarece aici trăiesc în armonie oameni care aparțin diverselor etnii. Având în vedere acest aspect „Fundatia Diaspora” din Timișoara, în parteneriat cu „Fundatia Integrație” a lansat programul „Inițierea serviciului de facilitator comunitar, în (dezvoltarea) vederea dezvoltării comunității multietnice”. Proiectul a fost finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România.

Obiectivele proiectului au vizat sensibilizarea problemei de comunicare inter etnică în rândul sferei publice locale, precum și pregătirea unor facilitatori comunitari în vederea creșterii incluziunii grupurilor vulnerabile. Aceste grupuri sunt considerate vulnerabile din mai multe motive, prioritar fiind cel puțin două: fac parte dintr-o comunitate rurală și reprezintă minorități etnice.

În cadrul proiectului se va organiza cel puțin o întâlnire comunitară, 12 activități interculturale pentru copii, precum și 2 acțiuni specifice, proiectate după realizarea unei analize de nevoi, la nivelul localității.

Prima activitate, destinată copiilor din localitatea Țipari, s-a desfășurat în data de 06.12.2014 la Grădinița Țipari, într-o atmosferă caldă și primitoare. Grupurile țintă au fost formate din preșcolari și școlari. Ei au

lucrat în echipe și în mici ateliere de creație, sub îndrumarea unor voluntari din rândul părinților, al tinerilor din comunitate și al elevilor de gimnaziu.

Acțiunea s-a derulat sub genericul „În așteptarea lui Moș Crăciun”. În consens cu tema aleasă, copiii și-au însușit sau și-au perfecționat tehnica lucrului în echipă, dând

dovadă de creativitate și interes pentru acest tip de activități. S-au realizat obiecte decorative pentru sărbătorile de iarnă: îngerași, globuri, oameni de zăpăă și multe altele. Cu mare bucurie copii au împodobit bradul pentru grădiniță.

Ca de fiecare dată, Primăria Coșteiu a sprijinit realizarea acestei activități, asigurând fondurile necesare achiziționării materialelor cu care au lucrat copiii.

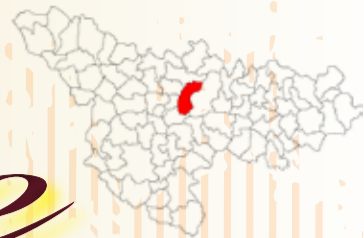
Activitatea de confecționare a obiectelor decorative a avut și un alt impact: a dus la ameliorarea comunicării, la îmbunătățirea relațiilor dintre copii, părinți, membrii ai comunității, contribuind la cunoașterea reciprocă. Un rol deosebit l-au avut voluntarii: Erdodi Timeea, Ioschici Hella, Torok Szilvia, Vegh Erzsebet, Czapp David, Ruff Rozalia.

Proiectul este în derulare, așa că vă așteptăm să participați și la celelalte acțiuni.

La finalizarea lui, așteptăm o creștere a interesului pentru activități, îmbunătățirea relațiilor grădiniței cu școala, cu părinții, cu autoritatea locală.

Realizarea proiectului, conform așteptărilor, va fi punctul de plecare pentru o nouă șansă, deci pentru un nou proiect.

Foaia de Remetea Mare

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Am găsit aici o localitate primitoare cu oameni deosebiți

Secretar - Milenco SECULICI

Dimineța petrecută la Remetea ne-a înviorat. Nu poți să nu te molipsești de hărnicia acestor oameni care mișunau prin birouri ca niște albinuțe ca să aibă totul gata, pregătit pentru cetățenii ce urmau să le bată la ușă. Noi ne-am oprit în biroul domnului secretar Milenco Seculici. Un

străin al locului, am putea spune, dar care s-a adaptat atât de bine, încât ai impresia că scaunul de pe care ascultă doleanțele concetățenilor săi, i-a devenit casă.

Bună ziua domnule secretar Seculici, stăm de vorbă în biroul dumneavoastră, cititorii jurnalului „Banatul” vă cunosc mai puțin, oamenii din Remetea mai bine, am vrea să ne dați câteva date biografice.

► Numele meu este Milenco Seculici, sunt născut în 9 octombrie 1958, în comuna Variaș, de profesie jurist. De trei luni de zile sunt secretarul unității administrativ teritoriale Remetea Mare. Am venit în această localitate frumoasă, prin transfer.

Sunteți un bănățean de pustă veritabil, cum ați descoperit comuna Remetea?

► Am fost secretar și în Periam, și în Fibiș. Pe domnul primar îl cunoșteam de ceva vreme și așa s-a încheiat o colaborare fructuoasă. Îmi doresc să ajut cetățenii acestei comune, cât și pe cei ai satului aparținător Ianova. Am găsit aici o localitate primitoare, cu oameni deosebiți, așa cum îi stă bine unui bănățean.

Sunteți, practic, nou-venit. Cum decurg relațiile cu colegii?

► Cu domnul primar foarte bine. Asemenea cu domnul viceprimar, cu colegii din primărie și cu Consiliul Local.

Puteți face o paralelă între comuna nașterii dumneavoastră și Remetea?

► Cu siguranță aș putea face, dar aș fi subiectiv, pentru că totuși, comuna natală este comuna natală și are un loc aparte în sufletul meu. Aici este un loc nou de muncă, pe care îl respect, cu oameni minunați și nu pot decât să fiu bucurat că mă aflu printre ei.

E un volum de muncă mai mare în administrația de la Remetea decât la cele de unde ați venit?

► Sigur că da. Este un volum mai mare, pentru că și bugetul prevăzut pentru unitatea noastră este mai mare, motiv pentru care și proiectele care se fac sunt de o altă anvergură.

Există anumite probleme cu care vă confrunțați mai des?

► Probleme majore nu sunt. Problemele

apar când nu sunt bani, dar dacă te gospodărești cum trebuie, nu ai cum să nu duci la capăt ce-ți propui.

Ați pomenit de proiecte mai ample. Care sunt acestea?

► Unul dintre ele ar fi extinderea și modernizarea școlii. Se va face o sală de sport, iar în partea de sus se vor face câteva clase cu grupuri sanitare.

La ce să se aștepte locuitorii comunei la început de an?

► Eu, la început de an, le doresc multă sănătate, pentru că, dacă acest lucru este împlinit, totul decurge mai ușor. Voi fi aici la dispoziția lor și voi încerca să le satisfac, în limita posibilităților, toate doleanțele.

Remetea este o comună extrem de apropiată de Timișoara. Putem spune că a crescut interesul investitorilor pentru această așezare?

► Da, a crescut. Zona se dezvoltă și asta ne bucură.

În încheierea dialogului nostru, spuneți-mi, ce pasiuni are un secretar de primărie?

► La ora actuală este prea puțin timp pentru pasiuni, dar pot să spun că sunt un fan al pescuitului. Avem chiar la Ianova un loc foarte frumos și liniștit. Îndemn toți pescarii să-l viziteze.

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

Stimul de început de an

Dir. MIHAELA CEPEHA

Bun venit, 2015! Te-ai instalat ușor și comod, dar vreau să-ți spun că, eu, 2014, nu sunt dat uitării chiar atât de repede. Eu, 2014, am creat amintiri, am făcut lucruri să se întâmple și am crescut copii. Da, copii!

Uite, ai să vezi mai jos că am avut o vară plină de activități, am trecut în iarnă la fel de entuziaști și am așezat pe paginile de catalog note bune. Te provoc, 2015. Da. Te provoc! Să vedem de ce ești în stare.

Îți predau „copiii mei” și vreau ca la anul „produsul” tău să fie mai bun, mai roditor și mai bogat în note de zece.

Iată ce au sădit micuții noștri prin entuziasmul lor și prin pofta de viață. Au așezat un lăstar de speranță în cei care, cu mâna peste mâna lor, creionează, zi de zi, o foaia de hârtie pentru a de-

prinde scrierea în limba română. Sunt copiii de azi și adulții de mâine. Sunt cei care îți umplu inima de bucurie prin zâmbetul lor inocent. Sunt cei pe care îi vedeți în pozele de mai jos.

PRIMĂRIA COMUNEI REMETEA FELICITĂ TINERII CĂSĂTORIȚI

Cuplurile care și-au anunțat intenția de a se unii sub taina căsătoriei și care au încheiat anul 2014 pornind pe un drum împreună sunt:

- Flavius Atănăsoaie cu Iuliana Bizău
- Cristian Ionel Murariu cu Cristiana Maria Lazău
- Florin Victor Cocriș cu Alexandra Alina Haneș
- Mitică Alin Petruță cu Anca Maria Meszaros

La mulți ani împreună și casă de piatră!

PROIECTE DE HOTĂRÂRE

S-au dat spre aprobare următoarele proiecte:

- Validare mandat de Consilier Local
- Organigrama și statul de funcții
- Planul de ocupare a funcțiilor publice
- Măsuri de protecție a mediului
- Lucrări benefic. Legii nr. 416/2001
- Taxe speciale pe anul 2015
- Organizare școală
- Schimbare destinație teren

SECRETAR MILENCO SECULICI

Foaia de Otelec

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Niciodată să nu ne punem încrederea că noi vom putea face ceva fără ajutor divin

Pr. Grigore MARIȚA

(urmare din umărul trecut)

Începutul de an ne aduce în prin plan interviul cu preotul Grigore Marița. Planurile de viitor și încrederea cu care pășim în 2015 așază pe paginile revistei noastre răspunsurile la întrebările pe care și le pune comunitatea din Iohanișfeld.

Ați spus că sunteți un bun ardelean și că mergeați la biserică trimis de mama dumneavoastră. Ați fost un copil ascultător. Sunteți singurul copil?

► Mai am doi frați, eu sunt cel mai mic, Prâslea, sunt răsfățat. Mă simt răsfățat și în sat, ei au grijă de mine. Orice moment de bucurie a unei familii din sat se reflectă și pentru mine, dacă ei taie porcul nu mă uită, dacă ei au o sărbătoare frumoasă în familie mă cheamă să fiu în mijlocul lor. Mai mult decât preot, sunt prieten, dar cred că așa este orice preot, în oricare parohie. Chiar dacă biserica în care ne desfășurăm activitatea este o biserică romano-catolică, ne lasă să slujim acolo. Încercăm să întreținem, în sensul de a menține curățenia pentru că din punct de vedere structural nu avem cum să-i schimbăm acum acoperișul sau rezistența.

Cum se prezintă în momentul de față, clădirea reprezintă un pericol...

► Da, e o grindă putredă cu totul în acoperiș și apasă pe o boltă. Cărămizile stau aproape să se disloce în porțiunea aceea de boltă. Îmi pare rău, nu este o situație în care eu să mă duc, să o ridic puțin cu un cric, să schimb acea grindă. Nu. Trebuie să schimb tot acoperișul.

Ar fi o cheltuială în plus din moment ce încercați să ridicați un lăcaș de cult, acum...

► Este o proprietate morală a șvabilor, este o proprietate, fizică legală a bisericii romano-catolice și nu se pot dezice de acest lucru, iar ei nu pot să mi-o doneze cu una, cu două, chiar dacă Episcopul romano-catolic și-ar dori acest lucru,

nu ar fi de acord urmașii celor care au zidit această biserică. Este un drept moral al lor.

Cum decurge acum construcția noii biserici, sunteți mulțumit?

► Mulțumit nu o să fiu niciodată, dar dacă bunul Dumnezeu așa a îngăduit să meargă lucrurile, așa vor merge. Într-adevăr am început în această toamnă, am reluat construcția. Până acum nu înseamnă că am stagnat. După ce am turnat placa fundației, n-am mai zidit, am mai achiziționat încă două tiruri de cărămidă și am refăcut pe la casa parohială. Am făcut gard, am terminat biroul și anexa de lângă casa parohială, plus faptul că și în casa parohială am făcut mici modificări. Nu am avut nici imboldul necesar să termin construcția, pentru că după calculele făcute, mi se taie elanul. Sunt sume foarte mari.

Mi-ați povestit la un moment dat că, neavând ajutor, ați început să zidiți singur...

► Fiecare preot care are o biserică în construcție trebuie să pună mâna efectiv și să facă acest lucru. A fost mai neplăcut pentru mine că a trebuit să fiu eu zidarul, iar cel care m-a ajutat, să fie să fie salahorul. Și nu a fost doar o zi, s-a întâmplat de mai multe ori. Mai sunt zidari în sat, nu se pune problema că nu vor să vină, ci pur și simplu nu au timp, sunt ocupați.

Nu ne facem timp o zi, două pentru un lucru

care folosește comunității. Chiar atât de ocupați suntem?

► Mai sunt care și-au făcut timp. Dar acei câțiva sunt prea puțini, au venit, au muncit. Îi aștept și pe ceilalți, să vină primăvara, să se încălzească și să ne unim forțele.

Practic aveți nevoie de ajutor...

► În primul rând de ajutorul de la bunul Dumnezeu și de la Maica Domnului. Niciodată să nu ne punem încrederea că noi vom putea face ceva fără ajutor divin. Dacă aș avea toate materialele, aș face eu singur. Zi de zi aș zidi și cu voluntari aș termina-o. Tatăl meu avea o vorbă, zicea așa: „Munca în construcții nu-i cădelniță”, dar am dobândit-o și pe asta și nu e chiar așa de greu, mai ales dacă omul își dorește. Însă, avem nevoie de ajutor financiar, pentru că biserica nu înseamnă doar har, rugăciune și sfințenie, înseamnă și construcție de biserici, de așezăminte sociale, de școli confesionale. Noi avem nevoie de o biserică în sat, pentru că satul s-a reclinat din punct de vedere ortodox, pentru că s-a repopulat în mare parte cu bistrițeni, iar actuala construcție, biserica romano-catolică nu ne reprezintă pe noi. Probabil vom fi maturi ca sat atunci când vom avea o biserică plămădită din mâinile și din osteneala noastră.

Cum colaborați cu instituțiile locale?

► Colaborăm bine, dar mi-aș dori mai multă implicare. Sunt sigur că dacă ar fi fost mai mulți bani am fi primit mai mult ajutor. Dar, când nu ai bani, e un pic mai dificil și nu am cum să condamn pe nimeni.

Un mesaj către locuitorii din comunitatea pe care o slujiți...

► De fiecare dată le doresc o săptămână mai ușoară decât cea care a trecut, în sensul că nu ne vom tămădui de boli și necazuri peste noapte, dar măcar să le ducem mai ușor. Să ne bucurăm unii de alții și să fim mai uniți. Le doresc sănătate și bucurii duhovnicești. Să ne bucurăm de o mângâiere a copilului pe obraz sau de faptul că avem persoana iubită lângă noi.

ÓTELEKI ISKOLÁBAN

Az óteleki iskolában az utolsó tanítási héten Karácsony előtt Mészáros Judit és Talpai Adél tanítónők az I-IV osztályosokkal és szüleikkel Karácsonyváros játszoházat szerveztünk. Beszélgettünk a karácsonyi szokásokról, ételekről, hagyományokról. A gyerekek szüleikkel együtt karácsonyi énekeket énekeltek és ünnepi

verseket mondtak. Ezután teáztunk, ettünk kalácsot és mézes süteményt. Közben a gyerekek és szüleik a tanítók irányításával karácsonyi díszeket készítettek. Nagyon kellemes napot töltöttünk együtt családias hangulatban, ami lélekben segített felkészülni a Karácsony érkezésére.

LUDOTECA DE CRĂCIUN

Școala din Otelec împreună cu copiii din clasele I-IV și părinții lor au povestit despre obiceiurile de Crăciun, copiii au cântat colinde și au recitat poezii tematice. Toate acestea au fost posibile cu ajutorul învățătoarelor Iudith Meszaros și Adela Talpai, care au organizat Ludoteca. S-a băut ceai, s-a mâncat cozonac,

turta dulce de casă, după care s-au confecționat diferite ornamente de Crăciun pentru masa din seara de Ajun, pentru pom, pentru ferestre. „A fost o întâlnire foarte plăcută, iar atmosfera familială ne-a ajutat să ne pregătim sufletește pentru întâmpinarea Crăciunului.” spune Adela Talpai.

PAGINĂ REALIZATĂ DE SILVIA FECHETE

Foaia de Moravița

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Crezul meu cel mai mare a fost, este și va fi, interesul comunei Moravița!

Ion FIȘTEA - primar al comunei Moravița

Orice întâlnire cu domnul Ion Fiștea primarul comunei de graniță, Moravița, reprezintă un prilej de reală bucurie. Politicos, ca un bănațean care împlinește cu asupra de măsură vechea vorbă: „Câtă credință, atâta omenie...”, domnia sa se dovedește mereu un interlocutor extrem de agreabil pentru intervievator.

Domnule primar, ne reîntâlnim astăzi, în acest început de an, friguros după cum se vede, dar nins spre bucuria pruncilor. Știu, sunteți cunoscut ca un om evlavios, tocmai din această pricină vă întreb: cu ce sfat dat tinerilor din comuna Moravița, părinților lor, ba chiar și cititorilor jurnalului „Banatul”, doriți să pornim pe drumul dialogului nostru?

▶ Cu un sfat creștin, domnișoară Simona. Mi-ar plăcea să readuc în aducerea aminte a cititorilor acestui frumos jurnal, care poartă

numele Banatului nostru drag, vorbele Părintelui Selafil de la Noul Neamț, spunea Părintele: „Măi, eu așa le spun celor care vin la mine: măi, smerenia vameșului, răbdarea lui Iov, blândețea lui David și dragostea care niciodată nu cade...”

Domnule primar, cu credința omul poate să vadă departe.

▶ Mult mai departe Simona, decât vede cu rațiunea.

Cu ce relizări intrăm în anul 2015 domnule primar?

▶ Aș dori să evidențiez în primul rând, modernizarea sistemului de iluminat public în toate cele patru localități ale comunei: Moravița, Stamura Germană, Gaiu Mic și Dejan.

Lucru nu ușor...

▶ Apoi, a finalizării lucrărilor de construire a Bisericii ortodoxe din Dejan.

Grija dumneavoastră proverbială pentru Sfânta Biserică.

▶ Da, pentru că omul, domnișoară, este numai cât înțelege din Evanghelie.

Să nu uităm arta, domnule primar!

▶ A, nicidecum, am reușit în anii din urmă, înființarea unui ansamblu de dansuri popula-

re, care a fost înzestrat și cu costume tradiționale.

Jocul popular, marea dumneavoastră pasiune.

▶ Da, iubesc jocul popular, el aparține sufletului acestui neam, mai mult decât orice altă formă de exprimare artistică.

Ne oprim aici, domnule primar?

▶ Cum doriți, dar nu înainte de a aminti de sprijinul pe care primăria comunei noastre îl acordă celor două echipe de fotbal din comună, „Frontiera Moravița” și „Recolta Stamura Germană”.

Aș dori să încheiem această conversație, neprotocolară, cu un crez al dumneavoastră. Se poate?

▶ Da.

Cum „sună” el?

▶ Domnișoară Simona, înainte de doctrine și de partide politice, crezul meu cel mai mare a fost, este și va fi, interesul comunei Moravița! Iar politica mea de căpătâi a fost binele omului!

CONVORBIRE CONSEMNAȚĂ DE
SIMONA FILIPESCU

Din file de istorie MORĂVIȚEANĂ

BIANCA BĂCANU

În marginea centrului de comună curge râul Moravița, cel mai sudic râu al județului Timiș și unul din principalele cursuri de apă ale acestuia, care are o lungime de 50 de kilometri și o suprafață a bazinului hidrografic de 445 kilometri pătrați. Râul izvorăște din dealurile Doclinului și are ca afluenți Crivaia, Semnița, Gaiu și Clopodia pe partea stângă, iar pe partea dreaptă Agriș, Măureni și Vaita. Cursul râului în Câmpia Moraviței este regularizat iar prin canalul Vârșeț-Terezia este dirijat spre albia Timișului. Debitele maxime se înregistrează mai cu seamă în perioada ploilor, dar în lunile secetoase albia afluenților seacă adesea. În bazinul Moraviței, apele freatice, rezultate din precipitații și din surplusul

de apă creat în timpul viiturilor, sunt aproape de suprafață iar panta câmpiei este redusă,

astfel încât apele bălesc frecvent și se produc înmlăștiniri.

În lucrarea „Încercare de istorie politică și naturală a Banatului Timișoarei”, care a văzut pentru prima dată lumina tiparului în 1780, Francesco Grisellini spune că după cucerirea turcească „noul stăpân nu se gândi deloc la îmbunătățiri.

Totul fu lăsat pe seama naturii...”

ÎN ATENȚIA FERMIERILOR NOȘTRI

ELENA SURULESCU

Tinerii fermieri vor beneficia de o schemă de ajutor în 2015, prin care li se acordă posibilitatea ca pentru suprafețele de teren agricol pe care le dețin, să beneficieze de un spor de plată pe suprafață.

Schema de ajutor pentru tinerii fermieri se va aplica pentru suprafețe cuprinse între 25-60 ha și va consta în acordarea unui spor de plată pe suprafață de 25% pe o perioadă de 5 ani și se va

aplica începând cu primăvara din 2015.

NUME ILUSTRE ALE COMUNEI NOASTRE

KOBOR GHEORGHE
- VICAR GENERAL

SABINA LIVESCU

S-a născut la 26 decembrie 1941 în satul Dejan. Studiile elementare le face la Dejan și Deta, iar studii liceale la Alba-Iulia. Este licențiat al

Facultății de Teologie Romano-Catolică din Alba-Iulia (1964). După terminarea facultății a fost repartizat la Parohia Romano-Catolică Arad - Centru (1964-1969). Preot la parohiile romano-catolice Cruceni (1969-1972) și Ciacova (din 1972). Președintele Organizației „Caritas” Ciacova și vicepreședintele Federației Organizațiilor „Caritas” a Diecezei Romano-Catolice de Timișoara (din 1990). Vicar-general al Episcopiei Romano-Catolice la Timișoara. Extraordinar de bogata sa activitate caritativă a fost răsplătită cu distincția **Crucea de merit în argint** a Federației „Caritas din Germania (2000). A fost ales Cetățean de Onoare al comunei Ciacova (1995) și Cetățean de Onoare al localității Jebel (1997).

Foaia de Sănandrei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

UNIȚI SUB TRICOLOR!

Prof. ELENA ADRIANA IOVANEL

Decembrie, luna în care sărbătorim Ziua Națională, luna în care lumina sfântă a Nașterii Domnului ne încălzește sufletele, luna în care colindele răsună duios și darurile sunt făcute din suflet, s-a remarcat prin mai multe evenimente desfășurate de către elevii și dascălii Școlii Gimnaziale din Sănandrei.

Astfel, Ziua Națională a României a fost aniversată printr-o manifestare literar-muzicală, în cadru festiv, la Căminul Cultural din localitate. Programul prezentat a surprins principalele etape în realizarea visului Unirii românilor, subliniind importanța marilor domnitori ai neamului, dar și rolul covârșitor al voinței poporului. Atât invitații, cât și părinții au fost însuflețiți de căldura și fermitatea cu care elevii au dat glas sentimentului patriotic.

5 decembrie, Ajunul Sfântului Nicolae a reunit din nou elevii școlii, părinții, dascălii și invitați, într-o manifestare inedită, dar minunată, inițiată de către Biserica ortodoxă din Sănandrei și Primăria din Sănandrei. La ora 18, sub cerul plin de stele și la poalele bradului împodobit de mare sărbătoare, dintr-o caleașcă trasă de doi cai albi, a coborât Moș Nicolae. Copiii l-au întâmpinat bucuroși și i-au cântat colinde, iar moșul i-a răsplătit cu cadouri. Profund emoționați, am încheiat reuniunea cântând cu toții într-un glas „Astăzi s-a născut Hristos”. Le mulțumim din suflet celor care au organizat „Întâlnirea cu Moș Nicolae”: părintelui paroh Jurca Ioan, domnului primar Coman Claudiu Florin, domnului vi-

ceprimar Fănuț Dorin, domnișoarei Mihaela Tisan, domnișoarei Jurca Filofteia, consilierilor locali, precum și tuturor celor care s-au preocupat de bunul mers al activității.

Serbarea pomului de Crăciun a adus din nou împreună elevii, părinții și dascălii. Lângă bradul veșnic verde, copiii au evocat Nașterea Mântuitorului prin scenete religioase și colinde sau au recitat poezii dedicate lui Moș Crăciun, care a fost bun și le-a adus cadouri. Mulțumim pe această cale domnului primar Coman Claudiu Florin, domnului viceprimar Fănuț Dorin, precum și tuturor celor care s-au ostenit pentru ca cei aproape 600 de elevi și preșcolari ai unității noastre, să simtă spiritul sărbătorilor de iarnă.

Pentru sprijinul acordat Școlii Gimnaziale din Sănandrei pe tot parcursul anului 2014, adresăm calde mulțumiri reprezentanților Primăriei și Consiliului Local Sănandrei, le urăm Un An Nou fericit și multe împliniri!

CASTELUL CONTELUI D'ARGENTEAU

Prof. ELENA ADRIANA IOVANEL

Banatului imperial. Printre construcțiile cele mai cunoscute rămase din vremea lui se numără Palatul Mercy din Timișoara, aflat pe strada Proclamația de la Timișoara nr. 7, și Castelul Mercy din satul Carani (Mercydorf), comuna Sănandrei, construit între anii 1733 și 1734.

Claudius Florimund Mercy d'Argenteau, cunoscut mai ales sub numele de Conte Mercy, s-a născut la anul 1666, în Lorena, și a sfârșit din viață la 29 iunie 1734, căzut într-o bătălie în apropiere de orașul Parma, pe când era feldmareșal în armata Imperiului Habsburgic. A fost general în armata lui Eugeniu de Savoya, cel care a cucerit Banatul după ce i-a înfrânt pe otomani. Conte Mercy a devenit guvernator militar și civil al

SPRIJIN PENTRU AGRICULTORI

Luiza FENEȘAN

domeniul agricol, a anunțat vicepremierul Daniel Constantin, ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Și anul 2016 aduce surprize pentru agricultori. Cei care vor lucra mai mult de cinci hectare și se vor orienta înspre producție, creând exploatații viabile, vor primi 120% din plata pe suprafața pentru cinci ani.

Începând cu anul 2015, cei care dețin mai mult de cinci hectare de teren agricol vor primi o subvenție pe suprafață, de 210 euro pe hectar, măsura vizând să stimuleze asocierea în

Foaia de Șistarovăț

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

La Șistarovăț, ceea ce nu oprește legea oprește bunul simț

Marinel Dorel JURJESCU - primar al comunei Șistarovăț

Mă apropiu de marginile Băilor Lipova, Lipova, o frumoasă poveste cu apă. Lipova, orașul căruia numai calitatea genuină a apei, îi mai păstrează aura demnității.

E început de ianuarie, și drumul ce duce la Șistarovăț, e nins. A fulguit mult în ultima vreme, și „călcătura” mașinii se afundă încet, încet, în omăt. În dreapta, departe, pădurile Șistarovățului se întind departe, până în vorețul unei case din Coșarii. La o margine a pădurii, se zăresc flăcările palpitante ale focului de tabără aprins de sătrari. Țigăncile harnice, mișcându-se ici, colo, par niște năluci multicolore pe albul zăpezii. E pace.

La intrarea în Șistarovăț, un așchie de fată se joacă cu țurțurii din dreptul ferestii. Lovește în ei, cu înfinită grijă, cu o linguriță de metal. Și țurțurii cântă. E pace...

În dreptul Bisericii, un bătrân, cu teamă de „gazetă”, pricină din care nu vrea să-și decline numele, ne asigură că primarul nost' e om fain. Și comuna noastră îi altfel decând o venit Mari-

nel Dorel Jurjescu. Să fii dumneata sănătoasă și să scrii cum ți-am zis. Îl asigur că așa voi face, și zâmbim a râde amândoi. E pace.

Înainte de a intra în sediul primăriei, îmi mai rotesc o dată privirea pe deasupra locului și pentru o clipă, zăresc pe zăpada din vorețul Bisericii, un fecior care înalță un om de nea. Și copilul seamănă izbitor cu Sever Bocu aflat la vârsta prunciei. Simțindu-se privit, face o tumbă în ninsoare și râde. E...

Marinel Dorel Jurjescu, primarul comunei Șistarovăț se arată bucuros de oaspeți. Din respect pentru timpul domniei sale, îl întrebăm despre starea lucrurilor în primăria al cărei edil este.

► E bine, noi nu suntem o comună mare. Sigur acest neajuns demografic, are și o latură pozitivă. Oamenii se cunosc între ei și se respectă, din acest motiv, starea infracțională pe aria comunei noastre, este inexistentă. La Șistarovăț, ceea ce nu oprește legea oprește bunul simț.

Am vrut să aflăm ceva despre modernizările împlinite în proiecte, dar domnul primar este atât de convins că modestia face mai bine ca lauda, încât cu greu am aflat că...

► Am definitivat, lucrările de modernizare la sediul Primăriei, am renovat interiorul școlii, prin construcția de noi grupuri sanitare, prin instalarea de geamuri termopan.

Am dori să aflăm mai multe, îi spun, pentru că multe din realizările dumneavoastră sunt la vedere. Și astfel aflu că la Șistarovăț...

► Da, am reabilitat rețelele de apă, am acordat o atenție aparte asistenței și protecției sociale și am finalizat studiul de fezabilitate și atragere de fonduri structurale pentru demararea lucrărilor la rețeaua de apă-canal.

Domnul Jurjescu este scump la vorbă, mai scump decât vara domniei sale, cunoscuta interpretă a melosului bănățean, Elena Jurjescu. Dar totuși, îi smulgem promisiunea că în numărul viitor al „Foi de Șistarovăț”, vom vorbi și despre lucrările de modernizare a rețelei stradale și despre cele ale rețelei electrice precum și despre multe altele.

► Până atunci, ne spune domnul primar, urări de viață lungă cu sănătate, pentru toți locuitorii Șistarovățului.

MATERIALE REALIZATE DE SILVIA FECHETE

Obiective turistice

Gabriela SLABU

Atât cadrul natural al localității, comuna Șistarovăț și satele aparținătoare – Cuvejdia, Labașinț și Varnița se află înconjurată de o vastă suprafață împădurită de cca. 6.600 hectare, cât și vecinătatea stațiunii mai sus amintite o recomandă cu prisosință pentru dezvoltarea unor activități agroturistice și de refacere. În acest

sens, merită amintit faptul că:

- în ultimii ani în localitatea Șistarovăț a fost inaugurată tabăra de copii: «O Întindere de Mână» cu o capacitate de cazare de 80 de locuri, iar o altă tabără este în curs de finalizare;
- în satul Cuvejdia a fost dat în folosință un Centru de Reabilitare pentru copii cu 35 de locuri, localul care-l găzduiește fiind reabilitat în întregime;
- în satul Labașinț firma S.C., „Agro Sirene” a dezvoltat un proiect de mari dimensiuni în agroturism pe aproape 150 hectare cu mul-

tiple facilități destinate turiștilor.

O altă șansă pentru comuna Șistarovăț o reprezintă izvoarele minerale situate pe teritoriul administrativ al comunei, de-a lungul DJ 572 cu un excelent potențial de valorificare industrială.

În sprijinul celor de mai sus, un argument deosebit de neglijat este lipsa oricăror surse de poluare industrială.

Un exemplu este centru Al 7-lea izvor, care organizează tabere creștine pentru copii, adolescenți și tineri.

Aici, participanții au parte de cazare în condiții confortabile, trei mese pe zi, activități de lucru manual, competiții sportive, activități distractive precum obstacole, ice hockey, fotbal, jocuri cu apă, tiroliană, studio biblic și foc de tabără.

ȘISTAROVĂȚ - COMUNA CU AER DE POVEȘTE!

Andra VASILIU

La Șistarovăț, comună aflată la 40 de kilometri de Arad, în zona Banatului, viața pare că s-a oprit. Locul natal al unionistului dr. Ioan Suciș și a guvernatorului Banatului, Sever Bocu, este și astăzi la fel de bucolic, ca acum mai bine de o sută de ani.

Rareori liniștea comunei Șistarovăț este tulburată de câte un autoturism. Nici nu ar prea

avea de unde veni, ținând cont că Labașinț și Cuvejdia, localitățile învecinate, sunt aproape la câte zece kilometri distanță, iar populația de acolo este puțină și îmbătrânită. La Șistarovăț, care poartă cu mândrie cartea de vizită a nașterii doctorului Ioan Suciș și a lui Sever Bocu în această comună, scenele cotidiene sunt desprinse parcă din cărțile cu povești: cocoși care se luptă în stradă pentru grațiile câte unei găinușe, curcani umflați în pene, rațe gălăgioase, găște care trec grațioase cursul de apă ce brăzdează localitatea.

Foaia de Reșița

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Oamenii din Țara Banatului nostru drag, te fac să-ți dorești mereu să revii, dacă ești plecat, ori să rămâi definitiv

Mihai STEPANESCU - primar al orașului Reșița

Unită sub crezul nostru, crezul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, o mare parte din primăriile care alcătuiesc Banatul nostru drag, și-au dat mâna și s-au „înfrățit” în paginile publicației noastre fără să

existe granițe. Pătrunem acolo unde soarele este, poate, mai puternic și își „aruncă” mândru razele fără să-i stea în cale un munte sau un deal, în zona de câmpie. Ne scaldăm în apa lină a Mureșului și străbatem întreaga vale însoțiți de aerul proaspăt, care îți purifică toate simțurile. O potecă, parcă desprinsă din tablouri, ni se arată în fața ochilor de fiecare dată când ne îndreptăm spre Țara Carașului. O zonă deosebită, care te face să oprești mașina pe dreapta, să ieși pe marginea drumului și să îți saturi foamea de frumos doar din privire. De data aceasta ne-am oprit la Reșița. Și pentru că frumosul nu poate fi completat decât de bunătate, am fost onorați să poposim în biroul primarului municipiului Reșița, domnul Mihai Stepanescu. Un om amabil, un om cald, un om cu dragoste de cultură. Cu acest om relaxat în conturul politeții am desfășurat, peț de un ceas, o conversație pe care mi-o doresc eternizată între copertele unui

volum de interviuri. Atmosfera plăcută mi-a adus în minte, ce tocmai citisem în paginile iscălite de Fănuș Neagu. Parafrazându-l pe stăpânul fără de moarte al metaforei românești, întreb: „Care-i bunătatea orașului Reșița? Că fiecare oraș are o bunătate a lui, și mai ales pe ce zile se-ntinde bunătatea orașului Reșița?”. Nu am rostit această întrebare, am lăsat-o să fie acaparată de bucuria faptului că jurnalul „Banatul” va avea de la începutul acestui an și „Foaia de Reșița”. Am continuat însă cu altele pe care le puteți citi mai jos:

Domnule primar, Mihai Stepanescu, mulțumindu-vă, din chiar, începutul dialogului nostru, pentru buna primire pe care mi-ați făcut-o astăzi la primăria municipiului Reșița, vă întreb pentru jurnalul pe care știu că-l prețuiți cu asupra de măsură: sunteți născut într-o comună care are nici mai mult, nici mai puțin decât șase „Cetățeni de Onoare”. Apreciază bănațeanul de munte, valoarea de acasă, mai mult decât o fac alții?

► Cred că trăind într-un mediu aparte, în Banatul de munte, percepi toate transformările lumii din jur, altfel decât din povestiri, filme, cărți. La noi, în Banatul de munte, și mai ales în zonele ce n-au fost colectivizate, oamenii au trăit și trăiesc, conservând și dezvoltând valorile predecesorilor. Aici, „acasă”, înseamnă locuri și percepții ale oamenilor crescuți și modelați în condiții deloc ușoare, oameni ce au îndurat și au depășit multe provocări, oameni căliți, ce știu să muncească, să învețe, să relaționeze și să repre-

zinte cu mândrie și responsabilitate locurile de baștină.

Domnule primar, se știe despre dumneavoastră că sunteți un bănațean verde, ce înseamnă pentru omul Mihai Stepanescu, Țara Banatului?

► Întrebarea aceasta mă trimite cu gândul la un frumos cântec popular, pe care-l fredonăm cu emoție și mândrie, noi, bănațenii – „Iorgovan, frumoasă floare”.

Pe lângă localitățile frumoase, locurile foarte interesante de aici, oamenii din Țara Banatului nostru drag, te fac să-ți dorești mereu să revii, dacă ești plecat, ori să rămâi definitiv. Pe lângă sânguința și omenia bănațenilor, toleranța este un alt atribut al localnicilor.

Noi, în Banat, aici unde Dunărea intră în țară, avem toate formele de relief: câmpie, deal, munte. Aici, frumusețile naturale sunt recunoscute pe plan național și internațional și datorită implicării oamenilor locului. Avem cele mai multe parcuri din țară (4 naționale și unul natural), cu a doua suprafață, de aproximativ 135.000 hectare, după Delta Dunării, cu 54 de rezervații, chei, cascade, peșteri, arborete virgine, unice în Europa,

Toate acestea fac zona Banatului de munte mirifică și de o frumusețe incontestabilă.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

SPECTACOLE DE ÎNCEPUT

SIMONA MARIN

Teatrul de Vest Reșița începe anul în forță, pentru săptămâna 15 – 22 februarie fiind programată prima ediție a Festivalului național de teatru „Scena ca o stradă”.

Potrivit directorului Teatrului de Vest, Nicolae Dumitru Vlădulescu, vor fi puse în scenă „spectacole cu expresie neconvențională, care au trecut de faza experimentului și explorează zone nefructificate”. Au fost invitate trupe și companii de teatru din mai multe orașe ale țării, printre care Deva, Brăila, Petroșani, Sibiu, Râmnicu Vâlcea, București și Galați.

2014 ESTE CEL MAI BUN AN DE LA ÎNFIINȚAREA CLUBULUI SPORTIV UNIVERSITAR REȘITEAN

GRATIAN NEAMȚU

Clubul Sportiv Universitatea Reșița promovează, cu prioritate, disciplinele, ramurile și probele sportive cuprinse în programul Jocurilor Olimpice, având în prezent patru secții pe ramuri de sport afiliate la federațiile de specialitate: atletism, handbal, înot și volei.

„În anul 2014 s-au obținut 75 medalii, din care 33 de aur, 20 de argint și 22 de bronz, spune directorul CSUReșița, Octavian Măzăran. Trebuie subliniate rezultatele pozitive obținute de toate secțiile care funcționează în cadrul clubului, raportat la anul 2013. De altfel, anul 2014 este, prin prisma rezultatelor obținute, cel mai bun an de la înființarea clubului, din anul 2005 și până în prezent”.

ÎN ATENȚIA REȘITENILOR

ROXANA TOPALĂ

Municipiul Reșița organizează, în data de 19 ianuarie 2015, la ora 14:00, la sediul administrativ din Piața 1 Decembrie 1918 nr. 1A, o dezbateră publică pe tema menținerii/demolării obiectivului „Funicular de calcar”, situat în municipiul Reșița, înscris în CF 12828 Reșița Română.

Sunt invitate să participe persoanele fizice și juridice interesate de această problemă.

Propunerile se pot transmite electronic la adresa de e-mail resita@primariaresita.ro sau

depune, în scris, la Centrul de Informare și Relații cu publicul, camera nr. 1, parter, Corpul I al Primăriei Municipiului Reșița, P-ța 1 Decembrie 1918 nr. 1A până cel târziu în data de 18 ianuarie 2015, ora 12:00.

Totodată, cetățenii sunt invitați să își exprime opinia pe tema supusă dezbaterii, completând un chestionar, care se găsește la Centrul de Informare și Relații cu publicul, camera nr. 1, parter, Corpul I al Primăriei Municipiului Reșița, P-ța 1 Decembrie 1918 nr. 1A cât și electronic pe pagina de Internet www.primariaresita.ro.

Termenul limită de transmitere a răspunsurilor

este data de 18 ianuarie 2015, ora 12:00, la adresa de e-mail resita@primariaresita.ro sau la Centrul de Informare și Relații cu publicul.

OASPEȚI ÎN ȚARA BANATULUI

Cu puțină vreme în urmă, aflându-mă în calitate de amfitrion, la Teatrul Municipal din Lugoj, înaintea unei săli arhipline, pe scenă, fiind alături de Ion Caramitru, am îngenunchiat dinaintea Domniei Sale, și i-am sărutat mâna. Întreaga sală, siderată pentru o clipă, a irumpt în aplauze și niciodată nu am dormit mai bine ca în noaptea care a urmat. M-au colindat toți strămoșii, gratulându-mă pentru felul în care am arătat oamenilor din felurite seminții, prezenți acolo, cum se cinstesc valorile în neamul meu și al lui.

Pentru nenăscuții oameni, cei născuți știu cu toții cine este Ion Caramitru, îl voi înfățișa pe „Pino”, cu vorbele prietenului său Nichita:

„Eu sunt locul de muncă al cuvintelor.

Trupul meu este gazda sentimentelor noastre.

Gura mea este scena pe care steaua se descrie în chip de om.

Numai inima e a mea, - și depune mărturie de aceasta; - până când și amicul meu, Nichita, cel care de la recepția de oameni a rugat-o pe telefonistă:

-Vă rog dați-mi camera domnului Caramitru.

Recepționista l-a întrebat pe amicul meu Nichita:

-Adică actorul Caramitru?

-Nu, i-a răspuns poetul, întâi domnul și după aceea actorul.”

Oameni buni, pentru urmașii voștri, am stat de vorbă cu domnul Ion Caramitru.

Vasile TODI

Bună ziua, maestre.

Bună ziua.

Vă mulțumesc că ați acceptat să stăm de vorbă, „în vremea viețuirii noastre”, ca să folosesc o splendidă sintagmă nichitastănesciană.

Cu plăcere.

Ion Caramitru. Acesta este numele dumneavoastră?

Nu.

Nu?

Nu. Numele meu, este Ion Horia Leonida Caramitru.

Și a cui a fost vrerea ca trei sfinți să sprijine un nume?

Fii atent: Leonida vine de la bunicul din partea tatălui meu, Ion vine de la bunicul din partea mamei, iar Horia s-a adăugat atunci când părinții mei „se certau” cum să mă boteze. Tata vrea numai Leonida, mama numai Ion, și atunci au căzut de acord să port ambele prenume cu condiția, ca lor, să li se adauge un al treilea și anume, Horia.

Iată unde duce neputința copilului de a-și exprima liber opțiunea. La atâtea prenume, m-ar surprinde, sincer, să aflu că mai aveți și un pseudonim...

Am să te surprind; mi se spune „Pino”.

Asta de unde mai vine?

Din copilărie.

Ce-ți este și cu copilăria...

Eu sunt născut în martie și mama, o îndrăgostită de plimbări prin București, cu puțin timp înainte de a mă naște - asta se întâmplă prin februarie - a alunecat pe un trotuar poleit cu gheață. A căzut rău, atât de rău, încât imediat s-a gândit că sarcina i-a fost afectată.

Văzând-o extrem de speriată, un frate de-al ei, care ulterior a murit pe front și, care urma să mă boteze, o încuraja repetat, spunându-i: „Mai liniștește-te dragă, precis va fi băiat și vei vedea că va fi ca Pinochio, vei da cu el de pământ, și el, năzdrăvanul, nu va păți nimic.

Haideți să ne oprim la cererea închipuirii, lângă Institutul de Teatru din București. Priviți la acel tânăr înalt și aproape frumos, misterios fără îndoială, care urcă treptele institu-

lui cu responsabilitate elaborată a viitorului și răspunde la numele de Ion Caramitru. Ce caută el acolo? Cine l-a îndboldit?

Eram în clasa a X-a, eu fiind prima serie, care a terminat cu 11 clase, cei dinaintea mea, au terminat cu 10 clase și ulterior s-a ajuns la 12. Ei bine, atunci au venit la noi la școală, doi profesori de la Institutul de Teatru, în căutare de talente. Acești profesori, au intrat în clasa noastră la ora de dirigjenție, și ne-au pus - ne-au rugat - să citim ori să povestim ceva. Eu în perioada aceea, făceam sport de performanță, dar, aveam și o bună pregătire artistică, să spun așa, de la mama mea, care iubea enorm poezia și chiar recita din ea. Ei, am citit și eu ceva și la sfârșitul orei, unul din ei mi-a spus: „Dumneata trebuie să vii la institut pentru pregătire”. M-am dus, acolo m-am mai șlefuit și profesorii de la institut, credeau că eu termin liceul, dar eu terminam cu un an mai târziu și ei, când au aflat că mai am un an de liceu, au fost oarecum dezamăgiți. Dar, soarta a fost bună cu mine, pentru că anul următor, când am intrat, am avut un profesor foarte bun.

Pe cine?

Pe doamna Beate Fredanov.

Un dascăl care nu lucra cu grupa, ci cu indivi-
dul.

Exact!

Erau atunci la teatru, maestre Caramitru - din câte am citit și eu, niște dascăli-îndrumători, ca să spun astfel, care determinau studentul, să creadă că scena este un coridor prin care trece realitatea. Astăzi, existența efectivă mai traversează scena?

Sigur, dar este o realitate dublată de metafore poetice, de construcții savante. Din păcate, de multe ori, de prea multe ori, prea „savante”.

Când se desăvârșește actorul, atunci când face din artă un scop în sine, sau atunci când slujește arta ca pe un mijloc de a conversa cu spectatorul?

Eu cred, că actorul trebuie să se caute pe sine însuși, asemeni unui instrument muzical pe care trebuie să-l exersezi, pentru că, pe de o parte, să răspundă, să zicem, intențiilor și scopului artistului care cântă la acel instrument, iar pe de altă parte, prin folosință continuă, sunetul se șlefuieste, se îmbunătățește, iar relația instrumentist și instrument devine o relație atât de intimă încât nu se mai pot diferenția.

Actorul e și instrument și orchestrant.

Da, prin corpul nostru, prin glasul nostru, prin ființa noastră toată.

Trei actori pe care îi cunoaște eternitatea teatrului românesc?

Trei vii și trei morți e prea mult?

Dimpotrivă, dar atunci să începem cu cei pe care îi cunoaște deja veșnicia teatrului.

Toma Caragiu, George Constantin și Gina Patrichi. Iar dintre cei de astăzi...

Victor Rebengiuc?

Fără îndoială, apoi Mariana Mihaș, Valeria

Seciu...

Avem prea multe facultăți de teatru, maestre Caramitru!

Așa e!

Dar, ce mi se pare mie malign pentru sănătatea teatrului românesc, este faptul ca în aceste - hai să le spunem - facultăți, predau niște mari anonimi, care, răpesc tinerilor, o componentă esențială pentru un artist, anume perspectiva.

Da, ai dreptate, dar vezi, odată cu autonomia universităților, toate centrele universitare, au avut ambiția să deschidă și cursuri de artă, nu numai de teatru. Din păcate, lucrul ăsta, nu a dus la o îmbunătățire a calității pedagogiei, ci din contră, învățământul a decăzut îngrozitor.

Ați fost ministru, ați fost în vârful trebii, de ce n-ați sunat din trâmbița disperării?

Cum să nu? Când eram în guvern, ministrul Marga, a impus și universităților de artă, sistemul de doctorate obligatorii, și astfel, artiștii mari, nu au mai putut să ajungă la catedră. Am avut atunci o discuție dură cu dânsul, în care i-am explicat atunci, de față cu ceilalți miniștrii, că hotărârea sa, va duce la degradarea învățământului, și i-am dat exemple, cum ar fi Pavarotti, care trăia atunci, nu putea să predea canto la București, din pricina hotărârii domnului ministru Marga, Gheorghe Zamfir, nu putea ocupa o catedră din același motiv, ori Liviu Ciulei sau Andrei Șerban, care sunt

ION CARAMITRU

profesori la Universitatea Columbia din New York, la fel, nu ar putea preda la București regia, ș.a.m.d.

Lui Gheorghe Leahu, artistul sub conducerea căruia Teatrul Național din Timișoara, a cunoscut cea mai fertilă perioadă din istoria sa și vreau să reamintesc domniei voastre și să fac cunoscut mai tinerilor noștri cititori, că sub administrația acestui artist emerit, la Timișoara, au trudit, nu, nu au trudit, termenul îmi este impropriu, deoarece truda nu aduce satisfacție, au hărnicit, mari regizori: Ion Maximilian, Horia Popescu, Dan Nasta, ba chiar și Marietta Sadova, cea care numea actorii, „copiii de duminică ai lumii”, ei bine, acestui artist, îi spunea Maria Ventura prin anii 50 la Paris, atunci când a aflat că tânărul Leahu, iubește sfielnic o acriță fără studii de specialitate: „Dar, Leahule, dacă s-ar cere studii aici, ar rămâne Parisul fără artiști!” Asta și fiindcă veni vorba de studii trebuincioase artei. Apropo, îmi puteți spune acum și aici, trei actori - că artiști nu mai avem - ai teatrului timișorean?

Din păcate, nu.

Asta e, haideți să ne întoarcem la studiile lui Marga.

În artă, doctoratul unui artist, este opera lui.

Care este răul cel mare cu care se confruntă astăzi teatrul românesc?

Obişnuința, rutina, din păcate, acestea sunt tarele teatrului.

Și incultura maestre, incultura celor care urcă pe scenă, și-mi susțin observația, cu părerea maestrului Beligan, care spune că actorii, marea lor majoritate, au cultura personajelor pe care le-au interpretat. De ce râdeți?

Păi, râd, râd pentru că e o definiție puțin riscantă. Dacă se referă la lipsa de cultură a actorului român care face figurație, atunci da, figurația, mai precis personajul fără nume, n-are nicio cultură, dar actorul care face Hamlet? În general, însă - e adevărat ce spune meșterul - lumea noastră nu excelează prin studiu.

- va urma -